

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemajo mesečno . . 1.80
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
 Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 3) v
 za dva- in večkrat . . . 25.—
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
 Enostolpna pettivrsta po 60 vin.
 Izhaja vsak dan, izvemski nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vzni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun pošne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Hudi boji pri Kolomeji. - Naše prodiranje proti Lucku. - Trdovratna borba na Doberdobski planoti. 6 mož spodnještajerskega domobranskega polka ujelo 266 Italijanov. - Angleško-francoska ofenziva doslej ni uspela.

Goriška slovenska duhovščina za Goriško.

Udanostna adresa cesarju. — Zahvala armadnemu vodstvu in vladnim organom. — Na Goriško vladnega komisarja, v Gorico slovenske šole, v Gorico slovenske napise.

Duhovščina črniškega dekanata je poslala g. ministru za notranje zadeve naslednjo spomenico:

Vaša ekscelenca!

Duhovščina črniškega dekanata na Goriškem je sklenila o priliki uradne konference dne 19. junija 1916 v Sv. Križu na Vipavskem soglasno, poslati Vaši ekscelenci v blagohotno znanje in vpoštevanje sledečo spomenico:

Ker ni v deželi poklicanih ljudskih zastopnikov, se smatra duhovščina poklicano in dolžno, da predloži na merodajnem mestu čustva in želje v deželi ostalega slovenskega prebivalstva, ki je po več kot enoletnih vsakovrstnih vojnih stiskah tako težko prizadeto.

1. Slovensko ljudstvo na Goriškem polaga k vzoju Najvišjega prestola izraze svoje neomajne podedovane zvestobe in globoke otroške udanosti do svojega ljubljenejega cesarja in najvišje dinastije.

2. Slovensko ljudstvo na Goriškem se zahvaljuje vrhovnemu armadnemu vodstvu, da je moglo obraniti z božjo pomočjo večji del dežele pred vpadom starega zahrbtnega sovražnika in tako ohraniti slovensko ljudstvo po večjem delu avstrijski domovini.

3. Slovensko ljudstvo na Goriškem se zahvaljuje visoki vladi, posebno pa c. kr. namestništvu in okrajnim glavarstvom v deželi zato, da so med vojno v tako nepričakovano veliki meri skrbela za ljudstvo in je podpirala v vseh zadevah, posebno glede javnega zdravstva in preskrbe z živili in prosil, naj tudi za nadalje stoji ob strani v vseh materijelnih in kulturnih zadevah tako težko udarjenemu, stoletja in stoletja dinastično in patrijotično čutečemu ljudstvu.

4. Slovensko ljudstvo na Goriškem prosi, visoka vlada naj postavi po zgledu v sosedni kronovini Istri tudi pri nas vladnega komisarja in mu poveri agende avtonomne deželne oblasti, in sicer radi dejstva, da se je deželni glavar s svojimi uradi že pred izbruhom vojne umaknil iz dežele in se še sedaj čez leto dni ni vrnil v tako težko preizkušeno Goriško.

5. Slovensko ljudstvo na Goriškem prosi visoko vlado, naj blagovoli pripomoči glavnemu mestu dežele, Gorici, ki leži v sredi slovenskega dela dežele in šteje polovico slovenskega prebivalstva, do javnih slovenskih ljudskih in meščanskih šol. A tudi ostali slovenski del Goriške nima sedaj nobene srednje šole in zato prosi podpisana duhovščina, visoka c. kr. vlada naj s prihodnjim šolskim letom, če le mogoče, v kronovini sami prej obstoječe srednje šole odpre, a v mestu Gorici pa z javnimi napisi dokaže, da je vedno patrijotično čuteče slovensko ljudstvo v tem težkem času pri visoki vladi našlo enakopravnost.

Črniče pri Gorici, dne 19. rožnika 1916.

Za duhovščino črniškega dekanata:
Alojzij Novak, župnik in dekan.

V podobnem smislu odpošlje spomenice tudi ostala goriška duhovščina in prav bi bilo, da se na enak ali vsaj podoben način oglašajo tudi vsa slovenska goriška županstva.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. julija. (K. u.) Uradno: Živahno delovanje sovražnih topov in metalcov min na Doberdobsko planoto, posebno na odsek južno od Griže brda, traja dalje. Mestoma so se razvili trdovratni boji z ročnimi granatami.

V ozemlju Marmolata in na naši bojni črti med Brento in Adlžo zopet odbiti več napadov sovražnika.

V prostoru Monte Interotto je privedel poročnik Kaiser s šestimi možmi

močno patroljo c. kr. deželnobrambovskega polka št. 26, ko se je vrnil s posrečenega podjetja proti sovražnim strojnim puškam, 266 ujetih Italijanov, med njimi 4 častniki. Na drugih mestih so ujeli večeraj 14 častnikov in 336 mož.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

30. junija. Med Adlžo in Brento se že nahajajo naše čete v stiku s postojankami, v katerih se namerava sovražnik besno braniti. Naša ofenziva se je medtem razširila na celo bojno črto bojišča. V Valarsa smo dosegli večeraj črto Valmorbia in severno slame gore Monte Spin. Pri Pasubio intenziven boj proti sovražnim obrambnim postojankam. V odseku Cosmagon na bojni črti Posinjo smo zasedli Griso in južno slame gore Monte Majo, Valetta di Zara med Castana in Laghi kakor tudi močne postojanke na Monte Calgari in pri Sogli Bianchi, južno od Monte Cimone. V dolini Sugana smo zasedli slame gore Monte Civaron. Vzeli smo sovražniku 175 ujetnikov, več sto pušk, streliva in velike množine blaga. V Karniji so napadle naše čete, ko so odbile večeraj sovražne napade na postojanke, ki so jih naši osvojili 27. junija pri zgornjem Butu, vrh Zellen in so vzele sovražniku tudi 156 mož, med njimi 10 častnikov. V zgornjem delu Jezerske doline je napredovala naša pehota proti Lipalja vesi in proti gori Granuda; topništvo je obstreljevalo železniško postajo Trbiž in je povzročilo požare v Žabniški dolini. Sovražnik je izvedel na Kraški planoti v odseku gorã Sv. Mihaela in Sv. Martina ljut protinapad, katerega smo odbili; izgube sovražnika so bile krave; vzeli smo mu 403 ujetnike. V odseku Selce in Tržič se je končala zvečer 28. junija pričetna naša ofenziva tako, da smo vzele večeraj višino koto 70, zahodno od gore Kosic, in postojanke kote 104, vzhodno od La Rocca di Montalcone. Sovražniku smo vzele 660 ujetnikov in približno 20 častnikov z orožjem, strelivom in z vojnimi blagom. Sovražni letalci so metali bombe na Breschio in na Bassano; ubili so nekaj ljudi in po-

vzročili nekoliko škode. Nasi Caproniji so metali bombe na sovražne tabore v zgornjem delu doline Asta; vrnili so se nepoškodovani.

1. julija. Med Adlžo in dolino Terragnolo večeraj intenzivna podjetja topništva. Naša pehota je zasedla Zanolli v Valarsa. Kljub ljutemu ognju močnega topništva iz prelaza Barcola, z Monte Maggio in iz nadvladajočih postojank na Mor Toraro smo prodirali na celi bojni črti Posina. Na levem krilu so prišle naše čete, ko so premagale ljut odpor sovražnika, na vrh gore Monte Majo in obstreljujejo zdaj severno slame, da prepede tam med skalami vgnedene manjše sovražne oddelke. Na visoki planoti Sette Comuni se nahajajo naše čete v tesnem stiku s sovražnimi postojankami. V težavnem, nepreglednem ozemlju se bijejo boji z bombami in boji moža z možem.

V dolini Sugana se položaj ni izpremenil. Naši težki topovi so obstreljevali večeraj zopet Toblach, Innichen in Sillian v Pustrski dolini. Javlja se, da je napredovala naša pehota v zgornjih delih dolin Zajezero in Jezernica. Naše topništvo je obstreljevalo sovražne obrambne postojanke na prelazu Prašnica in pri Rajblu.

Pri Soči je delovalo topništvo. Naši so povzročili velike požare na železniški postaji Borgo-Carinthia (Gorica). V odseku Tržič smo potisnili pri koti 70 naše črte naprej in odbili sovražne napade.

Laški general o protiofenzivi.

Curib, 3. julija. General Corsi piše v rimski »Tribuni«: Avstrijci so sedaj dosegli črto, ki je pod varstvom težke artiljerije. Njih odpor je postal znatno silnejši. Bilo bi nespametno računati s hitrim napredovanjem laške protiofenzive.

Italijanski glasovi proti tretji vojski po zimi.

Curib, 3. julija. Iz Rima se poroča: Poročilo, da se pripravlja Anglija na tretjo vojsko pozimi, je zadelo na močan odpor. Tudi v najvišjih krogih se sodi, da mora četverosporazum vse storiti, da konča vojsko še pred zimo. Tu-

LISTEK.

Radecki in njegov spomenik v Ljubljani.

V naši narodni pesmi opevani, med ljudstvom tako priljubljeni »oče Radecki« je prišel že jako zgodaj v nekako ožjo zvezo z našo deželo. Od 5. aprila leta 1798 je bil namreč poročen s kranjsko rojakinjo grofico Frančiško Strassoldo. Po tej družini je podedoval obširna posestva z železarskimi tovarnami v Tržiču na Gorenjskem. Na podlagi te graščinske posesti je dobil l. 1807. tudi kranjsko deželanstvo. Kljub temu, da se je mnogo bavil s svojimi tovarnami in posestvi, vendar le ni hotelo iti naprej, tako da je bil vsled zadolženosti prisiljen l. 1819. prodati Tržič svojemu upniku baronu Dietrichu.

Na svojih potovanjih v Italijo se je večkrat ustavil tudi v Ljubljani, kjer si je s svojo neprisliljeno ljubeznivostjo mahom osvojil srca vseh meščanov. Z vsakim se je pogovarjal, za vsakogar je našel primerno besedo, zlasti rad je pa zbiral okrog sebe otroke. Pa tudi njemu so se Ljubljančani kmalu prikupili. Ko se je l. 1850. spotoma v Italijo ustavil v Ljubljani, je ob slovesu zaklical: »Ljubljano bom še večkrat obiskal, kajti jaz bom gotovo 100 let star.«

Da je imel res voljo in željo se nastaniti v Ljubljani, nam dokazuje njegovo pismo, ki ga je prihodnjega leta 8. junija 1851) iz Monze pisal kranjskemu odboru, da iz ljubezni do kranjske dežele in cesarski hiši vsekdar zvesto udanega ljubljanskega prebivalstva želi kupiti stanovsko posestvo Tivoli (Podturen) pri Ljubljani. Maršal Radecki je ponudil za to svoto 60.000 gld. ter omenil ob enem zraven, da hoče napraviti ondri razne olepšave in nasade, s čemur bi mestna okolica na mikavnosti le pridobila.

Pomnoženi stanovski odbor je to ponudbo sprejel, toda končne kupne pogodbe pa še ni mogel skleniti, ker je moral to kupčijo preje cesar potrditi. Ko so pa cesarju potem o tej nameri poročali, je hotel svojega zvestega, v trdi službi osivelega maršala prehiteti in presenetiti. Cesar sam je namreč kupil grad in posestvo Tivoli ter oboje prepuštil v došmrten užitek in prosto vporabo Radeckemu in njegovim soprog. Dne 5. januarja 1852 je tedanji kranjski namestnik grof Gustav Chorinsky sklenil v cesarjevemu imenu s stanovi tozadevno kupno pogodbo.

Radecki je poveril upravo novega posestva stanovskemu zemlj. nadzorniku Karlu Kalmanu. Naročil mu je, da naj ukrene in preskrbi vse potrebno za olepšavo in primerno ureditev gra-

du, kjer je hotel zbrati vse svoje družinske dragocenosti in redkosti. Dal je podreti stari hlev ter postavil na njegovem mestu družega, pred gradom in okrog njega je dal zasaditi krasne nove nasade, tudi »Švicarija« se ima Radeckemu zahvaliti za svoj postanek. Vse te adaptacije in olepšave v gradu Tivoli in okrog njega so stale Radeckega nad 30.000 gld. Ko mu je njegov upravitelj svetoval nekoč, da bi zaprl pota okrog gradu, je maršal smehljaje se odvrnil: »Čim več ljudi pride k meni, tem ljubše mi je.« Ob neki drugi priliki se je zopet izrazil, kako rad bi dalj časa ostal v Ljubljani.

Kot zunanji znak svoje udanosti in spoštovanja ga je imenoval ljubljanski občinski svet za svojega častnega meščana ter mu izročil zadevno diplomu po posebni deputaciji 24. sept. 1852.

Ali kljub njegovi srčni želji, da bi se mogel stalno naseliti v Ljubljani, mu to ni bilo usojeno. Trda služba na ogroženih laških tleh je zahtevala njegove železne roke in modre uprave. Zadnjikrat in edini pot je stanoval Radecki v Tivoli v času od 2.—do 4. maja l. 1854, vračajoč se od cesarjeve poroke nazaj v Lombardijo. Dve noči in en dan je preživel slavnj vojskovodja v svojem gradiču in sprejemal tamkaj obiske. Obžaloval je le, da mora hiteti takoj na-

prej. Štiri leta kasneje (16. jan. 1858) so ga peljali mrtvega skozi Ljubljano.

Kmalu po smrti so mu postavili v njegovem rojstnem mestu Pragi spomenik — Ljubljana, katere častni meščan je bil rajnik, tudi ni hotela zaostati. S požrtvovalnostjo meščanov so mu v najlepšem delu mesta, sredi prijaznega in priljubljenega šetališča v Zvezdi postavili lep bronast spomenik, ki naj še poznim rodovom priča o nesebičnem domoljubju meščanov, o njihovem spoštovanju in občudovanju s slavo ovenčanega vojskovodje ter o ljubezni do nekdanje ga njihovega častnega meščana.

Na dan njegovega godu, dne 19. marca 1860 se je imelo izvršiti slovesno odkritje Radeckijevega spomenika v Zvezdi. PZosuli so prostor z lepo belim peskom, zelene girlande so prepegale z zastavami okrašene mlaje, ki so nosili Radeckijev in mestni grb. Levo od spomenika je stala velika slikana podobica »Avstrije« in ob desni »Emone«. Nad obema ščitoma z grbi je plaval angel miru s palmovo vejico ter genij zmage z lovorjevim vencem. Pisani lampijončki in travkovi so krasili okoli stoječa drevesa in cel slavnostni prostor.

Na predvečer slavnosti se je vršil vojaški mirozov po mestu ob številni udeležbi meščanstva. Godba se je ustavila in igrala po nekaj komadov pred škofijsko palačo, kjer je stanoval k od-

di časopisje nastopa zadnji čas ostrejši proti Angliji.

Italijanski začasen proračun podaljšan.
Curth, 3. julija. (Kor. ur.) V italijanski poslaniški zbornici se je podaljšal začasen proračun do konca decembra v tajnem glasovanju s 317. proti 30. glasovom.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. julija. (K. u.) Uradno: V Bukovini nič važnega.
Boji pri Kolomeji so postali obsežnejši. Protinapad je ustavil močan sunek sovražnika zahodno od mesta, Južnovzhodno od Tumača, kjer se nahajajo v boju nemške in avstrijske čete, se je zrušil v 112 km široki črti podvzeti napad ruske konjenice v ognju topov in pehote.

Napad zaveznikov v prostoru južno od Lucka je zopet pridobil na prostoru.

Zahodno in severozahodno od Lucka so odbili ljute ruske sunke; izjavili so se tudi napadi sovražne konjenice pri Zločevki.

Nemške in avstrijske sile so odbile severozahodno od Baranovičev močne z ljutim topniškim ognjem pripravljene napade. Boji se še niso popolnoma zaključili.

Nomestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, 1. maj.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. julija. (K. u.) Veliki glavni stan:

Ruske torpedovke in linijska ladja »Slava« so obstreljevale brez uspeha kursko obrežje vzhodno od Aggasa. Naše obrežne baterije so se jih z dobrim učinkom lotile, napadle so jih skupine letalcev. »Slava« je zadeta. Na mnogih mestih

armad maršala pl. Hindenburga

je ojačal sovražnik svoj ogenj in je podvzel več sunkov, ki so dovedli do boja v naših črtah le pri Minkih (severno od Smorgona); iz njih smo sovražnika, ki je izgubil 243 ujetnikov, takoj pregnali.

Vojna skupina maršala princa Leopolda Bavarskega.

Po večurni pripravi z ognjem so napadli Rusi severovzhodno od Gorodišča in na obeh straneh železn. Baranoviči-Snov. Proti oddelkom, ki so vdrlj severovzhodno od Gorodišča, napreduje naš protisunek. Sicer smo prisilili sovražnika, da se je moral obrniti, popustiti je moral veliko mrličev in ranjencev.

Vojna skupina generala pl. Linsingena.

Močni ruski protinapadi severno in južozahodno od Lucka niso mogli zadržati našega napredovanja. Veliki naskoki konjenice so se klavarno zrušili. Število ujetnikov je poskočilo za približno 1800 mož.

Armada generala grofa pl. Bothmerja.

Naše čete se bojujejo južnovzhodno od Tumača; boj se razvija ugodno zanje.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

30. junija. Zahodno bojišče. Naše čete so zasledovale sovražnika južno od Dnje-

stra. Avstrijci so se umaknili in so nam prepustili vozove in bojno blago. Število ujetnikov narašča. Po nekem došlem poročilu se je z gotovostjo dognalo, da so po nekem boju vzeli naši trg Obertin in severno in južno od njega ležeče vasi. V zadnjem boju je bil ranjen hlabri general grof Keller, 11 kilometrov zahodno od Sokula smo odbili napade Nemcev. Sovražni letalci so vrgli 29. junija jutraj 30 bomb na Luck. Pri koloniji Kovban, severozahodno od izliva Lipe v Stir, smo pobili posadko kolonije. Pred oddelkom, ki je vdrl v vas, je sovražnik bežal.

30. junija zvečer. Čete levega ruskega krila so zasedle danes Kolomejo, kjer se stekajo najvažnejše bukovinske železnice. Sovražnik se je tu umaknil bolj proti zahodu in se je ustalil v pripravljenih postojankah. Severozahodno od Kimpolunga je poizkušal sovražnik z močnimi silami protiofenzivo. Čete generala Lešickega morajo nadaljevati svoj napad v izredno otežčenih okolištinah, ker je že itak slaba pota v operacijskem ozemlju skoraj popolnoma uničil dež. Severozahodno od izliva Lipe v Stir med Luckom in Brodyjem je napadel sovražnik po pripravi z ognjem težkih in lahkih topov naše postojanke na črti kolonija Gajenka (13 km vzhodno od Pustomitega) in kolonije Nutalin (8 km severozahodno od Lipe). Naše čete so pustile neomajljivo mirno sovražniku, da je prišel do naših ovir; nato so šele otvorile ogenj. Pri Lipi je pripravil že enkrat odbiti sovražnik nov napad. Po zadnjem poročilu znaša skupna vsota od 4. do 28. junija ujetih sovražnikov 212.000 mož s častniki. Število ujetnikov še vedno narašča.

1. julija. Naše levo krilo potiska sovražnika vedno bolj nazaj. Južno od Dnjestra smo osvojili več krajev. Po skrajno ljutem boju so vrgle naše čete sovražnika proti višavam Berezov (17 1/2 km južozahodno od Kolomeje). Nekaj teh višin smo že vzeli z naskoki. Severozahodno od Kimpolunga napadajočega sovražnika smo vrgli proti zahodu. V tem prostoru so potisnile naše čete sovražnika in so zavzele z bojem nekaj močno utrjenih postojank na gorah. Število po armadi Lešickega 28. in 29. junija privedenih ujetnikov je poskočilo na 305 častnikov in na 14.574 mož; zaplenili so tudi 4 topove in 30 strojnih pušk. Skupna vsota ujetnikov od 4. do 30. junija znaša s častniki 217.000 mož. V prostoru med Stohodom in Stirom je razvil sovražnik ljut topniški ogenj. Posebno ljut boj se je bil za postojanke Zaturci, kjer so naše čete kljub bobnečemu ognju najskrajnejše ljutosti odbile površni devet napadov s težkimi izgubami za sovražnika. V nekem odseku te pokrajine so Nemci močno trpeli v ognju lastnega topništva, ki jih je iznova gnalo na napad. Zemljo pokrivajo tam trupa sovražnikov.

1. julija zvečer. Zahodno bojišče. Sovražnik je nadaljeval svoje ljute napade na nekatere odseke med Stirom in Stohodom. Včeraj popoldne je z ognjem sovražna pehota presenetljivo napadala pri Kobčih (6 km) in pri Helenovki (7 km južozahodno od Sokula). Razvil se je nato krepak napad, katerega smo odbili. Severovzhodno od Kisjelina pred vasi Tristen (12 km severno od Kisjelina) smo pravočasno dognali sovražna zbiranja, katera smo razkropili. Sovražnik je zbežal. Južnovzhodno od Kisjelina smo ustavili v gostih množicah podvzeti napad pri vasi Semesinki (5 km južnovzhodno od Kisjelina). V tej pokrajini pri vasi Zubilno se ljuto bijejo. Južno (9 km) od vasi Zaturci pri vasi Koszowo smo s protinapadom ustavili avstrijski napad. Odbili smo poizkuse sovra-

nika, prekoračiti ščaro južozahodno od Lipska in južno od Baranovičev.

Baltiško morje. Oddelek križark in torpedovk, ki je iskal 30. junija sovražne sile med Gotlandom in švedsko obaljo, ni mogel dognati nobene večje bojne skupine. Ko se je daniilo, so eno križarko napadle sovražne torpedovke. Napad se je izlahka odbil. S topniškim ognjem smo zadali sovražniku občutne izgube. Tudi napadi sovražnih podmorskih čolnov niso uspeli. Naš oddelek je dosegel svoje izhodišče brez izgub in brez škode.

Sovražnik obstreljuje pri Lipi neprestano naše postojanke s težkim in z lahkim topništvom. Novodošle nemške čete tu ljuto napadajo, a odbili smo jih s težkimi izgubami zanje. Ujeli smo dozdej 9 častnikov in 419 vojakov.

V Galiciji je sovražno topništvo vzdrževalo ljut ogenj pri vaseh Rladki in Vorobievka.

Na bojni črti ob Dvini obstreljuje sovražno topništvo nekaj odsekov naših postojank pri Jakobovu, na levem bregu Dvine, pri kolodvoru Liwenhof in južno od tam. Streljanje pehote na celi bojni črti od mesta Dvinsk do Rokitno močvirij.

PONEHAVANJE RUSKE OFENZIVE.

Stockholm, 3. julija. Skoraj vsi vodilni švedski listi objavljajo brzojavke iz Petrograda, da narašča odpor Nemcev in Avstrijcev, in da prenehava sila ruske ofenzive.

RUSKE IZGUBE.

Basel, 3. julija. Švicarski listi poročajo po petrograjskih listih, da je od začetka ruske ofenzive doslej bilo naznanjenih v Kijev 106.000 mrtvih. Dosele je padlo ali bilo ranjenih 23 generalov in 26 polkovnih poveljnikov.

POMANJEKANJE ČASTNIKOV V RUSKI ARMADI.

Bern, 3. julija. Glede na pomanjkanje častnikov v ruski armadi piše »Berliner Tagblatt«: Nedavno je vzkliknil vojaški kritik lista »Ruskoe Slovo«, da znaša razmerje v ruski armadi med številom častnikov in vojakov 1 : 120. Navajal je, da znaša razmerje pri avstrijski armadi 1 : 45, pri italijanski 1 : 30, pri angleški 1 : 45 (prej 1 : 30); ruski armadi tako manjkajo častniki, da znaša zdaj že razmerje 1 : 19 in da dvomijo na zmago Rusov.

BRUSILOV V NEMILOSTI?

Kodanj, 3. julija. Najnovejša petrograjska poročila, da je Brusilov na ruskem dvoru v nemilosti, se potrjuje. Mirovna stranka, ki jo vodi carica, opozarja, da ne odgovarjajo uspehi ofenzive strašnim izgubam. Pripoveduje se, da je carica osebno zahtevala od carja, naj ustavi brezobzirno žrtvovanje ljudi. Tudi v krogih ruskega visokega plemstva so zelo nevoljni na Brusilova, ker je padlo veliko častnikov plemičev. Pravi, da je odpotoval car na bojišče za to, da se prepriča, če bi ne bilo mogoče doseči istih uspehov z manjšimi izgubami.

SRBI NA BUKOVINSKEM BOJIŠČU.

Budimpešta, 3. julija. Iz Ungvarja poročajo: V tukajšnji rezervni bolnici leži več srbskih vojakov, ki so bili ujeti v zadnjih bojih v Bukovini. Srbi nočejo povedati, kako so prišli v Rusijo.

BUKOVINSKE OBLASTI.

Lvov, 3. julija. »Gazeta poranna« poroča: Bukovinska deželna vlada in druge oblasti so se preselile iz Dornavatre v Kološ (Sedmograško). Tam ura-

duje tudi črnoviški mestni magistrat. Deželni predsednik grof Meran je pa še ostal v Dornavatri.

PRAVICE RUSKIH KMETOV.

Petrograd, 2. julija. (K. u.) Duma je sprejela zakonski načrt, ki priznava kmetom tiste državljanske pravice, ki jih imajo meščanski sloji.

RUSKA DUMA ODGOĐENA.

Petrograd, 4. julija. (Kor. ur.) Ruska brzojavna agentura javlja, da se je s carjevim ukazom odgodila дума do 14. novembra.

Nemški kancler in Sazonov.

Berlin, 3. julija. (K. u.) »Nordd. Allgem. Ztg.« piše: V razgovoru z urednikom »Ruskega Slova« je Sazonov zopet govoril o postanku vojne. Krivdo Rusije je kancler pri raznih pritiskih z raznimi izjavami in uradnimi objavami tako jasno in neizpodbojno dokazal, da je vsaka nova beseda odveč. Popravljamo samo nekatere Sazonove točke, ki naravnost nasprotujejo dejstvom. Sazonov opozarja, da je kancler trdil, da so se Anglija, Francija in Rusija zavezale tesno zvezo proti Nemčiji. Kancler ni nikdar govoril o taki zvezi. Objave cesarske vlade pa kažejo, da so bile ententne zveze pred vojno dobro znane.

Na podlagi teh dejstev je kancler te večkrat opozarjal, da hočejo Nemčijo obkrožiti. Teh ugotovitev Sazonov ni ovrzel, pač pa naravnost potrdil. Sazonov je izjavil, da sta Rusija in Francija, čeprav popolnoma miroljubni in odkritosrčno voljni, da se izogneta prelivanju krvi, sklenili streti nemško predznost. Potrjuje, da sta pri tem z gotovostjo računali na pomoč Anglije in s tem priznanjem je podal sijajen dokaz za od Nemcev poudarjeno so-krivdo Anglije. Sazonov očita kanclerju, da je skrbno zamolčal, da je Rusija mobilizirala šele potem, ko je mobilizirala Avstrija in tudi Nemčija znaten del svoje armade.

Naj spomnimo: Ko se je 31. julija 1914 zvedelo za splošno rusko mobilizacijo, je Avstrija mobilizirala proti Srbiji samo 8 zborov, ki niso bili v garniziji na ruski meji. Čisto iz trte izvita pa je trditev, da je tedaj tudi Nemčija mobilizirala znaten del svoje armade. V Nemčiji sploh ni bilo delne mobilizacije. Kakor znano je bilo nemške mobilizacijske povelje izdane šele 1. avgusta 1914 ob 5. uri popoldne kot odgovor na splošno rusko mobilizacijo. Poprej pa niso bile izdane prav nobene mobilizacijske odredbe. Sazonov trdi, da je »Lokalanzeiger« mobilizacijo predčasno naznanil nemškemu narodu.

Sazonov pa mora vedeti iz poročila berlinskega ruskega poslanika, da je ta vest, katero je ta list dne 30. julija vsled pomote objavil v posebni izdaji, bila od uradne strani takoj preključena in da je neki član uredništva četrte ure kasneje ruskemu poslaniku telefonično pojasnil ves položaj. Sazonova ni sram, da uredniku »Ruskoga Slova« natveza prazno marnjo, da sedaj cela Evropa prav dobro ve, da je bil avstrijski ultimatum Srbiji sestavljen pod neposrednim vplivom nekega odličnega nemškega diplomata in da je bil preko kanclerja predložen nemškemu cesarju v odobritev. Ugotavljamo, da je ta trditev v vseh točkah izmišljena in popolnoma neutemeljena.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. julija. (K. u.) Veliki glavni stan:

Nadaljevanje angleško francoskih napadov na obeh bregovih reke Somme in severno od reke nikjer uspelo. Sovražne izgube so bile tu izredno visoke in krvave. Južno od reke smo zavili tisto divizijo, katero smo včeraj umaknili v zapadno postojanko, v drugo postojanko. Bojevanje na napadenih delih bojne črte je ostalo neizpremenjeno.

Zahodno od Moze so dovedli polkusi Francozov, ki so nameravali osvojiti na višini 304 jim vzete jarke, do malih bojev pehote.

Vzhodno od Moze se je izčrpaval sovražnik dalje z brezuspešnimi napadi na utrbo Thiaumont in na višino »Mrzlo zemljo«. Začasno je z enim svojih napadov vdrl v naše sprednje jarke. Približno 600 metrov južozahodno od utrbe je vdrl vanjo, a je bil takoj zopet vržen iz nje.

Južnovzhodno od utrbe Vaux je visoka baterija Damloup od danes ponoči v naših rokah. Od tam so privedli 100 ujetnikov in več strojnih pušk.

Brez truda so odbili proti nemškim postojankam v nozdu Le-Prete (sever-

kritju došli nadvojvoda Ernst, delje pred deželnim dvorcem, kot stanovanjem cesarskega namestnika ter pred mestnim magistratom.

Drugo jutro so salve s topovi pozdravile praznični dan in vojaška godba je igrala po ulicah vesele koračnice Vojaštvo jeprevzelo častno stražo pred spomenikom ter tvorila špalir okrog trga. Ob 10. uri je prisel na slavnostni prostor komandant 3. zbora nadvojvoda Ernst s svojim štabom. Med drugimi vojaškimi in civilnimi odličnjaki je bil navzoč tudi Radeckijev sin, generalni major iz Gorice.

Pred odkritjem spomenika je daroval v nunski cedkvi slovesno sv. mašo stolni prošt Anton Kos. Po končani maši se je vrnila odlična družba zopet pred spomenik v Zvezdo, kjer se je med tem — kljub nekoliko čemernemu in meglenemu dnevu — nabrala silna množica ljudi, kakršne Ljubljana izza prvega obiska cesarja in cesarice še ni videla. Celó med vejami kostanjev so se namestili glavni radovedneži, tribuna nasproti spomenika pa je bila polna ljubljanskih dam.

Zupanov namestnik Jan. Guttman je v slavnostnem govoru kratko in jedrnat omenil velikih zaslug in posebnega pomena rajnega junaškega maršala za našo ožjo in širšo domovino; ako tudi mu postavijo drugod lepše in veličastnejše spomenike, s katerimi se

morebiti ljubljanski ne more meriti, v pieteti posvetitve pa ga ne dosega nobeden: »ljubezen in spoštovanje do rajnika sta ta spomenik postavila in po tem naj se tudi njegova vrednost ceni. Vi potomci pa čislajte, negujte in čuvajte ta spomenik s tistim udanim spoštovanjem, s katerimi so ga predniki ustanovili.«

Nato je deklamirala deklica (Tilka Ambrož) od prof. Melcerja zloženo slavnostno pesmico ter položila lavorjev in hrastov venec na podnožje spomenika. Po običajnih vojaških slavnostih se je za dopoldne zaključilo to slavlje.

Popoldne ob dveh je na starem strelišču pogostila mestna občina 105 mož od vseh tu v Ljubljani garnizoniranih čet. Sem je prišel tudi sin Radeckega, vojaki so ga navdušeno pozdravili, on pa je šel s kozarcem okrog miz in z vsakim trčil.

Ob 6. zvečer je svirala godba v Zvezdi, katero so o mraku lepo in okusno razsvetlili; na strelišču pa se je vršila veselica s petjem, godbo in tombolo v prid kranjskim invalidom.

Stroške za ta spomenik v znesku okrog 8000 gld. je pokrila mestna občina ljubljanska. Podstavek spomenika je izvršil iz lepo pisanega nabrežinskega marmorja kamnosek Ignacij Toman. Bronasta soha zmagovalca pri Novari in Kustoci pa je mojstrsko delo slovitega dunajskega umetnika Antona Fern-

korna, ki se je osebno udeležil slavnostnega odkritja. Soha predstavlja Radeckega v maršalski uniformi, glavo mu kinča enostaven lavorjev venec.

Pravzaprav je imela Ljubljana Radeckijev spomenik, še predno so postavili njegovo bronasto soho v Zvezdi. Ni mi sicer znano, kdo in ob kateri priliki so dali v železo vltiti to podobo, ki pa Ljubljančanom ni ugajala. Ležala je tako skrita in pozabljena v mestnem depozitoriju, dokler je ni l. 1882. dal postaviti občinski svet pred grad Tivoli. Ta nekdanji Radeckijeva lastnina je po njegovi smrti pripadla zopet cesarju, od katerega jo je l. 1865. pod županovanjem dr. Etb. H. Coste kupila ljubljanska mestna občina za svoto 70.000 gld. ter zagotovila tako meščanstvu senčna šetališča in sebi obširna posestva, ki bi prišla sicer v privatne roke.

V pretečenih dneh, ko smo slavili zmago naših fantov na Laškem in se spominjali slavnih činov sivolasega maršala, nam pride na um, kar je l. 1860 ob odkritju spomenika v Zvezdi pisala »Zodnja Danica« rekoč: »Bog daj Avstriji novega Radeckega, ako na Laškem ne jenja bruhanje.«

In zdí se, da se ta želja v današnjih dneh zopet uresničuje: Jožef Vaclav Radecki — Svetozar Boroevič, naše gore lista, nam jamčita, da naše slavne in junaške tradicije še niso in ne bodo zatemnele.

nozahodno od Pont-a-Mousson) napredujejo francoske oddelke.

V številnih zračnih bojih včeraj smo sestrelili 6 sovražnih letalcev; štiri med njimi v naših črtah. Poročnik Mulzer je premagal sedmega, poročnik Parschan šestega sovražnika. Obrambni ogenj je sestrelil včeraj sovražni dvokrakl in na Douai, nekoga drugega predvčeršnjim vzhodno od Peroy (bojišče ob reki Yser). Naši letalci so sestrelili dva privezana zrakoplova pri Verdunu.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Francoska uradna poročila.

1. julija ob 3. uri pop. Dne 30. junija zvečer in naslednjo noč so Nemci na obeh bregovih Moze ponovili svoje ljute napade. Na levem bregu je bil boj pri višini 304 in zahodno od tam posebno živahen. Nemci so v različnih odsekih štirikrat napadli. Njih prvi poizkus, pri katerem so se posluževali gorčičnih tekočin, je bil med višino 304 in cesto Esnes-Haucourt zvečer s krvavimi izgubami odbit. Drugi napad z ročnimi granatami zahodno od ceste Esnes-Haucourt, je delil isto usodo. Ze včeraj enkrat izgubljeno in zopet pridobljeno utrdbo vzhodno od višine 304 kakor tudi jarke na istem pobočju so vzeli Nemci. S takojšnjim protinapadom so Francozi zopet vzeli utrdbo in vse izgubljeno ozemlje. Danes dopoldne je skušal nemški napad dospeti na oporišče Avocourt, pa je bil z težkimi izgubami odbit.

Na desnem bregu so se boji v odseku Thiaumont za posest te utrdbे nadaljevali cel dan. Po celi vrsti vedno z artiljerijskim ognjem pripravljenih napadov se je Nemcem posrečilo udreti v popolnoma porušeno utrdbo, na katere dohodih smo se mi ustalili. Pri gozdovih Fumin, Le Chenois in La Laufée je artiljerijsko delovanje zelo močno.

Na Lotrinškem sta se popolnoma izjalovila dva mala nemška napada v gozdu Parroy. Danes dopoldne je nek nemški top izstrelil več granat velikega kalibra v smeri proti Nancy.

Belgijsko poročilo. Naša artiljerija je danes zopet z uspehom obstreljevala nemške utrdbе in baterije, posebno pri Dixmuidenu. Sovražnik je precej živahno odgovarjal.

V zraku. V noči na 30. junija je skupina naših letal izvršila naslednja obstreljevanja. 18 120 mm granat na kolodvor Nesle, 6 120 mm na Roze, kjer je izbruhnil požar, in dve granati na avtomobilski transport severno od Nesle, ki sta, kakor se je opazilo, padli med vozove. Isto noč je 13 francoskih letal vrglo 60 granat na nemško muničijsko tvornico v okolici Noyona. Veliko število granat je zadelo. V noči na 1. julija je sedem francoskih letal vnovič vrglo 13 granat na kolodvor Nesle, 6 na neko bližnjo vojaško delavnico, kjer je nastal požar. Tekom nekega poizvedovanja je bil ranjen en naš letalec.

2. julija ob 3. pop. Na levem bregu Moze se je Nemcem zvečer posrečilo severovzhodno od gozda Avocourt vdreti v naše prednje jarke. Naš protinapad jih je zopet vrnil iz njih.

Na vzhodnih pobočjih »Mrtvega moza« so Francozi nenadno napadli, vdrli v sovažne jarke, pobili okoli 50 Nemcev in jih okoli 20 ujeli. Zaplenili so tudi strojne puške. Na desnem bregu Moze je bilo več nemških napadov na utrdbo Thiaumont, kjer so se ustalili Francozi, z lahkoto odbiti. Na istem mestu je močan nemški oddelek prodril do prve črte, pa je bil z znatnimi izgubami razkropljen. Francozi so ujeli 16 mož, med njimi 2 častnika. Zahodno in južno od Naux-a je artiljerija na obeh straneh zelo delovala.

Ob 11. uri ponoči. Z bojišča severno od Verduna se ne poroča o nikakih pomembnih podjetjih. Obstreljevanje je bilo trajno zelo živahno pri višini 304 in v odsekih Fleury in Damloup.

Naša letala so zažgala tri sovražne privezane balone pri Verdunu. Podčastnik Chainat je sestrelil peto-nemško letalo, ki se je na tleh pri Peronne razbilo. V noči na 2. julija je skupina naših letal vrgla 48 bomb na kolodvor Longuyon, 8 na kolodvor Diendenhof, 16 na kolodvor Dun ob Mozi. Druga skupina letalcev je vrgla 33 bomb na kolodvor Brieculles. Dne 2. julija je 12 naših letalcev vrglo 60 bomb na kolodvor Amagne-Luequy. Zadelo so kolodvorska poslopja in tire; en vlak je porušen. Danes so Nemci streljali z granatami velikega kalibra na Nancy. Nekoliko pozneje so bile izstreljene granate na Belfort. Danes zjutraj proti 3. uri je skupina sovražnih letal vrgla več bomb na odprto mesto Luneville. Slučaj smo v svrhu naščevanja vzeli na znanje.

× × ×

Angleško-francoska ofenziva.

Angleška poročila.

London. Poročilo angleškega glavnega stana na Francoskem z dne 1. julija ob pol 10. uri dopoldne:

Danes približno ob 7. uri 50 minut zjutraj je započela britanska armada ljut napad na nad 20 milj dolgem odseku na fronti severno od Somme. Napad se je pripravil s strašnim obstreljevanjem, ki je trajalo približno poldrugeto uro. Prezgodaj je še, da bi poročali o posameznostih boja, tembolj, ker njegova ljutost se narašča; toda britanske čete so že vzele prvo nemško črto in ujele veliko sovražnikov. Kolikor se je dognalo, britanske izgube niso težke.

Ob 7. uri 15 min. popoldne poroča britanski glavni stan:

Napredovanje bitke označuje stalno naraščanje njene ljutosti tekom celega dne. Boj severno od reke Ancre je bil poseben ljut. Sovražnik je izvajal v več vaseh proti našim napadom trdovraten odpor, toda hrabrost naših čet je dovela do tega, da so se od vseh strani korak za korakom prebili do raznih utrjenih točk. Fricourt je sedaj malone obkoljen. Dalje se nahajajo naše čete severno na obeh straneh jezika pri Gommecourt. Vas Mametz je sedaj popolnoma v naših rokah. Nemški protinapad na Montauban je bil uspešno zavrnjen. Doslej smo našli na tem kraju približno 1500 ujetnikov, toda število seveda ni popolno, ker dovajajo še novih. Boje pospešuje lepo vreme.

V severnem ozemlju so naši letalci uspešno bombardirali kolodvor in Lille. Na povratku je naše letalce napadlo 20 fokerskih letal, od katerih sta se morali dve v gorečem stanju spustiti na tla. Britanska letala so se vsa vrnila. Značilno je, da je bilo videti danes v zraku le zelo malo sovražnih letal. Na severnem delu fronte smo izvršili nadalje mnogo sunkov.

Reuterjev urad objavlja naslednje poročilo britanskega glavnega stana na Francoskem:

Britanske čete zelo napredujejo. V sovražnem ozemlju onstran fronte črte so vzele Serre in Montauban, dve važni taktični točki jugovzhodno od Hebuterne in severno od Bray. Britanske čete se bore v vaseh Mametz in Contelmaison ter imajo nekaj delov v svojih rokah. Angleži imajo v svoji posesti tudi ozemlje severno od Fricourta. Vas sama je še v nemških rokah. Angleži so napadli Beaumont-Hamel in zavzeli La Boisselle. Čete se hrabro bore in so ujele veliko sovražnikov. Francozi prodirajo desno od angleških postojank z veliko živahnostjo in hrabrostjo. Zelo hitro po začetku napada so prodrli onstran nemških črt in osvojili Curly in gozd Favière.

Poročilo generala Haig z dne 1. julija: Ob napadih, ki so jih severno od Somme skupno započele francoske in angleške čete, smo udarli na 16 milj dolgi fronti v sprednji nemški brambni sestav. Boj se nadaljuje. Francoski napad na onem delu fronte, ki se neposredno stika z desnim britanskim, znatno napreduje. Na ostali britanski fronti se je zopet posrečilo oddelkom, ki so podvzeli presenetljive napade, da so na številnih točkah udarli v sovražne brambne črte, prizadejali sovražniku izgube in jih nekaj ujeli.

General Haig poroča: Cel dan je trajal ljuti boj med Somme in Ancre. Severno od Ancre do vključno Gommecourte se na celi fronti ljuto bojujejo. Na našem desnem krilu smo vzele labirint nemških prekopov v dolžini 7 milj in 1000 yardov v globčino in naskočili in zasedli krepko ojačeni vasi Montauban in Mametz. V središču smo osvojili na nad štiri milje dolgi fronti različne močne točke. Na drugih točkah se sovražnik še drži; boj je še ljut. Istotako ogorčena bitka divja severno od Ancre pri Gommecourtu. Nekaj točk v ozemlju, katero smo bili ob prvem naskoku osvojili, nismo mogli držati, dočim so ostali drugi odseki v naši posesti. Doslej je šlo preko zbiralnih postaj nad 2000 nemških ujetnikov, med njimi dva polkovna poveljnika in cel polkovni štab. Veliko mrtvih sovražnikov smo našli na bojišču, kar kaže na to, da so nemške izgube znatne, posebno krog Fricourta. Zadnjo noč so udarli oddelki naših čet na različnih točkah med Souchezom in Ypernom v nemške prekope in prizadejali posadkam težke izgube. Eden teh oddelkov je ujel 16 Nemcev. Kljub močnemu vetru je vladala včeraj v zraku živahna in uspešna delavnost. Naši letalci so vrgli mnogo bomb na sovražna taborišča, železniška križišča, baterije, prekope itd. Tudi tekom današnjih bojev so letalci znatno delovali. Posameznosti še niso znane. Naša letala so med Douaijem in Cambraijem napadla vlak. Eno letalo se je spustilo dovoz čevljev nizko in razstrelilo tovorni voz. Drugi letalci so videli, da je gorel cel vlak in so slišali več eksplozij.

London, 2. julija. Angleški glavni stan naznanja: Položaj je neizpremenjen. Ponočni protinapad Nemcev na Montauban je bil odbit z velikimi njihovimi izgubami. Razporedenje čet je izborno.

General Haig poroča: Znatno smo napredovali v sosedstvu Fricourta, katerega smo zasedli ob 2. uri popoldne. Do popoldne smo ujeli v bojih med Ancre in Som-

me približno nadaljnih 800 sovražnikov; vsega skup smo ujeli v minoli noči na vseh točkah fronte 3500 Nemcev.

London, 2. julija. (K. u.) General Haigh poroča: Danes so bili težki boji med Ancre in Somme, posebno pri Fricourt in La Boisselle. Fricourt, ki smo ga vzeli ob 2. uri popoldne, je v naši posesti.

Vzhodno od vasi smo nekoliko napredovali. Pri Boisselle se je sovražnik trdovratno branil, a naše čete so zadovoljivo napredovale. Znatna množina vojnega blaga smo zaplenili; podrobnih poročil še ni. Na ostalih mestih doline Ancre se položaj še ni izpremenil; splošen položaj se lahko označi kot ugoden. Pozneje došla poročila o izgubah sovražnika kažejo, da smo jih preizkusno cenili. Naša letala so včeraj zelo delovala. Sodelovala so pri napadu severno od Somme in so nam pri našem nastopu zelo pomagala. Z bombami smo napadli mnogo sovražnih glavnih stanov in železniških križišč. Pri napadu je naša naša spremilajoča letala napadlo 20 Fokerjev, ki smo jih prepočili. Dve sovražni letali sta padli na tla in sta uničeni. Izvedli smo več poizvedovalnih poletov na veliko daljavo kljub mnogim poizkusom sovražnih letal, da preprečijo naša podjetja. Tri naša letala pogrešamo. Naši zrakoplovi zmajajo so se nahajali cel dan v zraku.

Francoska poročila.

1. julija, ob 11. uri ponoči. Severno in južno od Somme so začele francoske in angleške čete po artiljerijski pripravi v poizvedovalnih prejšnji dan danes zjutraj ofenzivo na približno 40 km dolgi fronti.

Zjutraj je tekom popoldneva so se polastili zavezniki na celokupnem delu napadene fronte prve nemške postojanke. Severno od Somme so se ustalile francoske čete ob dohodih vasi Hardecourt in ob robovih vasi Curly, kjer se boj nadaljuje. Južno od Somme so padle v naše roke vasi Dompierre, Becouincourt, Busy in Fay.

Število neranjenih nemških vojnih ujetnikov, ki so jih ujele tekom dneva samo francoske čete, presega 3500. — Na levem bregu Moze ljuta kanonada v celi okolici višine 304 in »Mrtvega moza«. Na desnem bregu je nastopila naša pehota proti 10. uri dopoldne k naskoku proti utrdbi Thiaumont, katere smo se znova polastili. Popoldne je označevalo naraščanje bombardementa na tem kraju, kakor tudi v odsekih Fumin in Chenois.

2. julija ob 3. uri pop. Severno od Somme je vso noč divjal ogorčen boj. Nemci so v ljutih protinapadih udarili proti novim francoskim postojankam pri Hardecourtu, a ustavil jih je naš zaporni in infanterijski ogenj, ki jim je prizadejal občutne izgube, ter so se v neredu zgrnili nazaj. 200 ujetnikov s šestimi častniki je ostalo v naših rokah. Francozi so razširili pridobljeni dobiček na desnem bregu reke in se po živahnih bojih polastili vasi Curly, katero so popolnoma zasedli.

Južno od Somme drže Francozi vse včeraj osvojene postojanke. Tekom noči so prodirale med Herbecourtom in Asservillersom. Po zadnjih poročilih presega celokupno število neranjenih Nemcev, ki so jih včeraj ujeli Francozi, 5000.

Ob 11. uri ponoči. Severno od Somme se je boj pri Hardecourtu in Curly tekom celega dne nadaljeval na našo korist. Posebno pri vasi Curly smo osvojili kamenolom, ki ga je bil sovražnik močno utrdil.

Južno od Somme smo se ustalili na mnogih mestih v drugi sovražni črti med reko in Asservillersom. Vas Frise kakor tudi gozd Mereancourt dalje vzhodno od tam sta padla v naše roke. Število neranjenih Nemcev, ki so jih ujeli francoske čete 1. in 2. julija, presega po dosedanjem štetju 6000, med temi 150 častnikov; v naše roke so padli tudi topovi in mnogo materiala. Po zaslugi obširne in uspešne priprave naše artiljerije in po zaslugi neodoljive prožnosti naše infanterije so bile naše izgube zelo majhne.

3. julija ob 3. uri pop. Ljut boj je divjal celo noč severno od Somme. Nemci so napadali z besnimi protinapadi nove francoske postojanke pri Hardecourtu, a so se morali v neredu umakniti. Francozi so razširili pridobljeni dobiček na desnem bregu reke in so popolnoma zasedli vasi Curly. Popoldnevi se je ugodno za nas nadaljeval boj severno od Somme pri Hardecourtu in Curly. Južno od Somme smo se ustalili na mnogih mestih v drugi sovražni črti med reko in Asservillersom. Vas Frise in gozd Mereancourt smo zavzeli. Število ujetnikov, ki so jih napravili Francozi 1. in 2. julija, presega 6000. Zaplenili smo tudi topove in veliko materiala. Na desnem bregu Moze smo iz lahka odbili več podjetij Nemcev na utrdbi Thiaumont, kjer so se ustalili Francozi.

Ovire angleške ofenzive.

Genf, 3. julija. Vsi pariški listi sva-re pred pretiranimi upi na ofenzivo Angležev. Sovražnika morejo potiskati nazaj le korak za korakom. Prave nemške obrambne črte se nahajajo dva do tri kilometre zadaj; tam šele se prične velike težave.

Izgube Angležev.

Rotterdam, 3. julija. Angleške izgube na suhem so znašale meseca junija 1740 častnikov in 29.751 mož; med njimi je mrtvih 385 častnikov in 6295 mož. V mornarici znašajo izgube 440 častnikov in 7355 mož; mrtvih je med njimi 343 častnikov in 747 mož, utonilo je 43 častnikov in 6024 mož.

Splošni spokorni dan na Angleškem.

Haag, 3. julija. Asquith je predlagal nadškofu v Canterbury, naj 4. avgusta proglasi za splošni spokorni dan.

Dogodki na Balkanu.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 3. julija. (Kor. ur.) Danes ob 8. zjutraj je priplul sovražni aeroplan nad mesto; vrgel je 8 bomb; škoda ni povzročil. Letalo je takoj pobegnilo, ko so ga pričeli obstreljevati obrambni topovi.

Italijansko uradno poročilo.

1. julija. V Albaniji je napadel oddelek lastnega konjeniškega polka peš pri ključu do Cifolika — Idrije ob spodnji Vojski ustaljene avstrijske čete z bajoneti, prisilil jih je, da so zbežale in jih je zasledoval z ognjem strojnih pušk in pušk. Ujeli smo 35 Avstrijcev in zaplenili orožje in strelivo.

Zmaga Bolgarov nad Francozi.

Sofija, 3. julija. »Kambana« izve iz glavnega stana: Bolgarska pehota je po primerni artiljerijski pripravi z naskokom vzela francoske postojanke pri Potki. Francozi so se težkimi izgubami umaknili.

Ententa se boji Bolgarov.

Sofija, 3. julija. »Athenai« pišejo: V krogih ententinega vodstva so sklenili prepeljati močne čete iz Egipta v Solun. Vojno vodstvo je dobilo poročilo, da je pri prelazu Ruppel 100.000 Bolgarov in pri Okčilarju ravno toliko Nemcev in Bolgarov pripravljenih za boj. Za gotovo pričakujejo, da bodo Bolgari vpadli v grško Macedonijo, zato je naj-nužna potreba, da dobi ententa znižana ojačenja.

»Vossische Zeitung« poroča: Glede vesti iz Kaira so spravili del angleških čet iz Egipta v Mezopotamijo, ostale razporejajo čete so pa dobile povelje, naj bodo pripravljene za Solun. Operacije v zapadnem Egiptu proti Cirenaiki so se baje zato ustavile, ker se je z glavnimi voditelji Senusijev sklenil dogovor, ki jamči za mir v teh pokrajinah. V Egiptu bodo sedaj razporejali angleške rekrute.

× × ×

GRŠKA.

Budimpešta, 3. julija. Mednarodna brzojavna agencija javlja iz Aten, da je notranji minister odstopil in na njegovo mesto stopil prejšnji grški poslanik v Parizu, major Kolumbis, zvest pristaš Zaimisa.

Bern, 2. julija. (K. u.) »Temps« je zbral nekaj grških častniških glasov o agitaciji v grških vojaških krogih, ki so se težko udali demobilizaciji. V več mestih so menda ustanovili organizacijo odpuščenih, da ostanejo v zvezi in vzamejo demobilizaciji njen učinek. Častniki so jim baje svetovali, da naj pri volitvah glasujejo proti Venizelosu.

Pariz, 2. julija. (K. u.) »Matin« poroča iz Aten: Turški in bolgarski poslanik ne dajeta več potnih listov za Bolgarijo in Turčijo.

Grška demobilizacija.

Pariz, 2. julija. (K. u.) »Le Journal« poroča iz Aten 30. junija: Pri včerajšnjem obisku pri Zaimisu je angleški poslanik izjavil, da je ententa zahtevala skorajšnjo splošno demobilizacijo. Zato mislijo, da jo grška vlada ne sme zavlačevati do 31. avgusta in predlagajo, da naj jo konča do konca julija. Zaimis je odgovoril, da je Grški veliko lažje na hitri demobilizaciji, da pa nima dovolj premoga in voz za prevoz čet. Dan kasneje je sir Elliot sporočil, da bo ententa olajšala demobilizacijo in nato je kralj privolil, da opuste zadnje rezerviste do 31. julija. »Temps« pravi celo, da bo demobilizacija končana že 16. julija. Nove volitve bodo v septembru.

Demonstracije proti Venizelosu.

Bern, 4. julija. (Kor. ur.) Francoski listi javljajo, da se je poleg zvez rezervistov proti Venizelosu ustanovila tudi vojaška liga, podobna ligi častnikov. Vojaska zveza namerava nastopati proti kršitvam pravic in svobode po sporazumu.

Bern, 4. julija. (Kor. ur.) V Solunu je demonstriral proti Venizelosu grški častniški zbor. V uredništvu Venizelovega lista »Rizospatis« je vdrl 20 častnikov, ki so z meči ranili njega in še nekega drugega častnika in razbili opravo. Francoske vojaške oblasti so uvedle preiskavo.

× × ×

Blok rumunskih strank proti ententi.
Bukarešta, 1. julija. »Adeverul« poroča iz političnih krogov, da Bratianujeva vlada podpira ono krepko strujo, katero vodijo Carp, Majorescu in Marghiloman in da hoče v enem bloku združiti vse te stranke za osrednji sili proti ententi.

Med rumunskim delavstvom vre.

Budimpešta, 1. julija. »A Nap« izve iz Bukarešta: »Minerva« poroča, da je med delavstvom vsled dogodkov v Galacu veliko razburjenje. Včeraj so bile v Bukareštu nove demonstracije s hujškajocih govori.

V Bukareštu, Ploestiju in Braili so proglasili splošno delavsko stavko. Na zborovanju v Bukareštu so pozvali vlado, da naj konča z brezsmiselno politiko, ki žene deželo v lakoto in vojsko. Delavstvo ne bo prej mirovalo, dokler se vlada ne odloči za spodobno nevtralnost. Vlada je prepovedala shode pod milim nebom, pač so dovoljeni v zaprtih prostorih. Socialistična stranka ima vsak dan shod. Delavstvo je proti vojnim hujšakem, ki pa vendar galaške dogodke izrabljajo proti vladi. Filipescu v pismu na kralja zahteva, da naj odstavi sedanjo vlado.

Žetev v Rumuniji.

Bukarešta, 3. julija. (Kor. ur.) Poluradno se poroča, da se je v Valahiji že pričela žetev, ki je zadovoljiva in boljša, kot je bila lanska.

Turčija v vojski.

Rusko uradno poročilo.

1. julija. Črno morje. Naše čete so potopile 29. junija ob anatolski obali 54 sovražnih jadrnic.

Turška ofenziva proti Trapezuntu.

Basel, 3. julija. Iz Tiflisa javlja »Russkoe Slovo«: Turška ofenziva proti Trapezuntu se izvaja s skrajno močnimi množicami topništva.

Razna poročila.

Kardinal Skrbensky v Olomucu.

Olomuc, 2. julija. (K. u.) Včeraj popoldne je prispel novoizvoljeni nadškof kardinal baron Skrbensky. Na kolodvoru ga je skrejel občinski svet, v nadškofijski palači pa stolni kapitelj. Danes je imel slovesen vohod v cerekve. Pri banketu po službi božji je kardinal nazdravil papežu in cesarju, cesarski namestnik baron Heinold pa kardinalu.

Ententa in Švica.

Berlin, 3. julija. Ze nekaj časa grozi ententa Švici, da ne bo več uvažala ali prevažala zanj blaga, če bo še dalje prodajala Nemčiji. Švica pa mora dajati blago v zameno, kar ji tudi Nemčija prodaja potrebno blago n. pr. premog, katerega dobiva za četrtino cenejše kakor od entente. Francija bi tudi ne mogla dati dovolj voz. Švica daje Nemčiji gumi in bombaž, kar je Švica kupovala večinoma že pred vojno. Ze nekaj časa se pogajajo v Parizu švicarski odposlanci. »Tageblatt« poroča iz Amsterdamu, da ententa ne kaže nobene popustljivosti, marveč misli izvesti zagroženo blokado. Pogajanja so zaenkrat ustavili, vendar upajo, da bodo z novimi odposlanci in z novimi navodili začeli nova pogajanja.

Angleška proti Holandski.

Berlin, 3. julija. »Vossische Ztg.«: Angleška vlada je neoficijelno zahtevala od Holandske, da vsa prejšnja živila izvaža samo Angliji in njenim zaveznicam. Holandska naj se tudi zaveže, da živil za Švico ne bo več pošiljala preko Nemčije ampak preko Francije, v Luksemburg pa samo z angleškim dovoljenjem. Ne ve se, kako daleč se bo Holandska udala, ker se je doslej v svojih stiskah vedno obračala za pomoč na Ameriko. Angleška si pa sedaj misli, da ima Amerika preveč opravka z Mehiko in da ne bo mogla krepko podpreti Holandske.

Wilson se zavzema za Diaza.

Berlin, 3. julija. (Vossische Zeitung.) Newyorški politični krogi izjavljajo, da nasprotuje Wilson nadaljnjemu uradovanju Carranze in da pospešuje pristaše Feliksa Diaza, ki je dozdaj stanoval v New Yorku, a je odpotoval v Mehiko, da strmoglavi Carranza.

Parnik z 800 osebami pogrešan.

Kodanj, 3. julija. (K. u.) Od švedskega parnika »Stockholm«, ki je dne

20. junija z 800 potniki zapustil Newyork, ni nobene vesti.

Dnevne novice.

+ **Oficielni kranjski patriotični vojni znak** se dobiva za znesek 3 K pri upravi našega lista, Katoliška tiskarna, pritličje. Pri naročilih po pošti naj se vpošlje znesek edino le po nakaznicah in naj se doda znesek za poštnino. Na nakaznici naj se izrečno označi: za »naročeni znak«. Na morebitna plačila po položnici se ne more ozirati.

+ **Skupen ministrski svet.** Dunaj, 3. julij. (Kor. ur.) Pod predsedstvom zunanjega ministra je zboroval danes skupni ministrski svet. Razpravljalo se je o gospodarskih zadevah, ki so v zvezi z vojsko. Posvetov so se udeležili: oba ministrska predsednika, vojni minister, oba trgovinska ministra in oba finančna ministra. Seja je trajala od 10.10. popoldne do 12.2. popoldne.

+ **Grof Tisza pri cesarju.** Z Dunaja poročajo 3. t. m., da je cesar sprejel Tisza v posebnem avdijenci.

Zakrament sv. mašniškega posvečenja prejmeta 15. julija v Inomostu gg. dr. Anton Slamič iz tržaške in dr. Jan. Fabijan iz ljubljanske škofije, gojenca rimskega zavoda Germanicum, ki se je za čas vojske nastanil v Inomostu.

— **Iur. Koruza mrtev?** Iz Vipave nam pišejo: Bivši načelnik vipavskega okrožja Orlov iur. Koruza iz Gabrij, je kakor se čuje, umrl v ujetništvu na Ruskem. Bil je dvakrat ranjen. Njegov oče je sedaj tudi potrjen k vojakom.

— **Razpis natečaja C.** in kr. vojna uprava Črne gore namerava popolniti izpraznjena mesta na osnovnih (ljudskih) šolah z izvrstnimi učitelji in učiteljicami iz avstro-ogrske monarhije. Vsi oni, ki bi hoteli biti nameščeni na teh šolah kot učitelji (učiteljice), se s tem pozivajo, da kar najprej pošljejo svoje prošnje »C. in kr. vojnemu generalnemu poveljstvu v Črnigori, etapna pošta Cetinje.« Prošnji, ki naj se predložijo predpisanim službenim potem, treba priložiti: 1. Krstni list. — 2. Izpričevala o položenih izpitih. — 3. Izpričevala zvršenih šol in učnih zavodov. — 4. Domovnico. — 5. Izpričevala, s katerim politično oblast dotičnega bivališča potrjuje, da ni nikakih zaprek, da prositelj (prositeljica) stopi v učiteljsko službo pod c. in kr. vojno upravo Črne gore. — 6. Opis življenja (curriculum vitae). — Učitelji bodo dobivali po svoji kvalifikaciji in po letih, ki so jih prebili v učiteljski službi, letno plačo 1400 do 3400 kron in poleg tega stanovanje v naravi ali pa primerni pavsal. — One učiteljske osebe, ki bi mogle deco poučevati tudi v nemškem jeziku, bodo dobivale razen svojih redovitih prejemkov tudi še plačilni dodatek letnih 240 kron. — Vojna uprava se bo posebej pobrigala, da se prosilec zasigura pravo, ki je imajo do pokojnine, in pa morebitni povratak v njih doseženo službo.

— **Višja gimnazija v Kranju** je izdala za l. 1915/16. nemški »Jahresbericht«, v katerem sta dva slovenska spisa »Vojska in naši dijaki«, spisal prof. Makso Pirnat in »Merske enote fizike«, razlaga prof. dr. Simon Dolar. Na gimnaziji je bilo koncem leta 283 dijakov.

— **Realka v Idriji.** Na idrijski c. kr. višji realki so bili koncem leta 103 dijaki; odličnjakov je 8, padlo jih je 7. V VII. šoli sta le dva dijaka in bosta delala 7. julija maturo. V pripravljalnem tečaju je bilo 9 učencev. Hospitantinji sta bili le dve. Uspehi so primeroma dobri, ako se ozira, da so morali biti razredi po raznih hišah in se ni moglo vse v pravem tiru in redu vršiti. Od bivših dijakov na tem zavodu so štirje padli v vojski.

— **Na c. kr. drž. višji realki v Idriji** se bodo vršili sprejemni izpiti v prvi razred v ponedeljek, dne 10. t. m. od 8. ure naprej.

Iz seznama izgub št. 435. Poročnik Gustav Pesarič iz Gradca, ujet (Pječanka, Transkaspija); praporščak Josip Košir iz Križa pri Kamniku in praporščak Ivan Poljak iz Javornika, ujeta (oba v Venasi, Italija); kadet Feliks Jeras iz Ljubljane, ujet (Lipeck, Tambow, Rusija); kadet-aspirant Ivan Lavrič iz Kočevja, ujet (Venosa, Italija); kadet-aspirant Martin Zupančič, Grosuplje, ujet (Sadons, Voronež, Rusija); enol. prost. medicinec narednik Gnezda, Rakek, ujet (Lipeck, Tambow, Rusija), vseh sedem od 17. pp.; praporščak 20. lov. bat. Egidij Tavčar, Trst, ujet (Kiršanov, Tambow, Rusija). — Poročnik 47. pp. Franc Šmarda, ki se je nahajal v ujetništvu v Srbiji, se nahaja sedaj v Murco Lucano, Italija. — **Umrl** je na Dunaju za ranami, dobljenimi na bojišču, infanterist 47. pp. Iv. Pliberček.

Iustrirani Glasnik št. 45. ima sledeče slike: Poročnik Mlakar pri naskoku na Casa Ratti. — Naši pradedje-vojaki prejmejo blagoslov pred bitko pri Kustoci. — Pročelje bukarške medicinske fakultete. — Vojškovođa Veneceli grof Radecki. — Vojni kurat Jos.

Pintar. — Kadet Jernej Tavčar. — Naše čete na opazovališču. — Princ Maks Saksonski. — Vojaški begun. — Juanšikaj predsednik kitajske republike. — Zemljevid k bojem italijansko-tirolskega ozemlja.

Iz seznama izgub št. 434. Narednik Kovačič Rudolf, 27. pp., 4. s., Rogatec, 1887, mrtev (14. do 21. maja 1915); inf. Stanič Alojzij, 87. pp., 16. s., Videm, Stajersko, 1888, mrtev (17. do 21. maja 1916); tit. poddesetnik Venišnik Franc, 87. pp., 14. s., Celje, 1890, mrtev (17. do 02. maja 1915); inf. Zupančič Mihael, 87. pp., 16. s., Zbelovo, mrtev (17. do 21. maja 1916).

— **Hrvaško gledališče v Zagrebu.** Gdč. Anica Krnić je za tri leta angaževana na gledališču v Lipskem.

— **Zagrebaški tramvaj,** doslej last društva »Mutuelle de tramvay societe anonyme« v Bruslju, preide v mestne roke, ker je mesto Zagreb kupilo večino delnic.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil Pavel Kveder, o katerem že 15 mesecev ni bilo nobenega glasu. Piše, da je zdrav.

Sklep šolskega leta na Reki je bil 29. junija. Po letnih poročilih sodeč je 90% imen učencev hrvatskih; seveda so ta imena reškemu duhu in ukusu primerno popravljeni.

— **Dnevne vesti.** Za definitivni učiteljski sta imenovani na ljudski šoli v Zabukovju provizorična učiteljica Marija Judnič, na ljudski šoli v Ljutomeru okolica prov. učiteljica Leonida Herzog.

Prevoz živine skozi Nemčijo iz Nizozemske in Skandinavije. C. in kr. ministrstvo za zunanje zadeve je naznailo, da se morajo prošnje za dovolitev prevoza živine skozi Nemčijo iz Nizozemske in Skandinavije v Ovstro-Ogrsko naslavljati na kraljevo prusko poljedelsko ministrstvo v Berlinu, in sicer pod nastopnimi pogoji: 1. Živina se mora na meji preiskati od uradnega živinozdravnika na stroške tistega, ki jo uvaž. 2. Nadaljnji prevoz se ima izvršiti v zaprtih vagonih brez prekladanja in dokladanja. 3. Vagoni se morajo po končani uporabi temeljito razkužiti na stroške uvoznika. V prošnji se mora brezpogojno navesti uvozna postaja na nizozemsko-nemški meji, da je mogoče obvestiti dotične vladne predsednike o izdanem uvoznem dovolilu. Pri tem pridejo v prvi vrsti vpoštev vladni predsedniki v Düsseldorfu, Aurichu in Osnabrücku. Kdor ne napove uvozne postaje, temu se rešitev prošnje vsekakor znatno zakasni.

— **Utonil** je v Dravi pri Ptuj pioniir I. Cokert, ko je spravljaj material. Ze mrtvega so potegnili iz vode.

— **Ponesrečil** se je dne 27. junija desetnik 17. pp. J. Vomberger, ko se je vozil iz Gradca v Judenburg. Med potjo so se vrata vagona, skozi katere je gledal, odprla, Vomberger pa je padel iz vlaka in obležal nezavesten. Težko poškodovan leži sedaj v bolnišnici, vendar je upanje, da okreva.

Primorske novice.

Usoda slovenske goriške gimnazije. Misel, odpreti slovensko goriško gimnazijo v Kromerizu na Moravskem, je padla v vodo. Kakor smo se informirali pri podučnih krogih, je obljubilo naučno ministrstvo, da se s prihodnjim letom otvori v Trstu za gimnazijo tečajji, združeni s konviktom, katerega bo vlada subvencionirala. Dalje se mislijo v posameznih krajih dežele otvoriti pripravljalni tečajji za vstop v prvi gimnazijski razred. Zadnje ni slaba misel! Vprašanje nastane, zakaj samo tečajji v Trstu in ne kompletna slovenska gimnazija? Eno leto so že naši dijaki izgubili. Z zadevo se bomo še bavili.

Iz Cerkna (Goriško). Da se ne bo mislilo, da zaostajamo v patriotizmu za drugimi rojaki, naj navedemo svote, ki smo jih v Cerknem podpisali za vsa štiri vojna posojila: cerkev: 20.800 K, hranilnica in gospodarsko društvo: 50.000 K, kmet. hran. 3500 K, pri c. kr. davkarji: 62.670 K, na pošti: 127.500 K; za »Rdeči križ« ob zadnjem nabiranju 2500 K. — V župniji imamo čez tisoč beguncev iz Volč in Tolmina. Ti ne dobivajo od države nikake podpore. Jasno je, da je večina od teh tekom leta porabila svoje prihranke. Zasluska je malo, draginja neznosna, zato se jih večina nahaja v veliki bedi. Da se jim vsaj nekoliko pomore v njihovem težkem položaju, je sklenil naš cerkveni pevski zbor, prirediti njim v korist koncert v tukašnji župni cerkvi. Koncert se je vršil v nedeljo po popoldanski službi božji. Vse točke so se izvajale z največjo preciznostjo. Najgloblji vtis pa je naredila »Molitva beguncev«; besedilo je posebej za ta koncert priredil g. dr. G., uglasbil pa g. G. B. Udeležba od strani domačinov bi bila gotovo obilnejša, ako bi ne bila župnija tako prostrana in da nismo ravno v času najtežjega poljskega dela. Pohvaliti pa moramo tukašnje vojaštvo, posebno neko stotnijo, ki se je nahajala slučajno te dni pri nas. Skoro do zad-

nega moža so se udeležili prireditve. Naj jim bo na tem mestu izrečena naša najsrčnejša zahvala! Čisti dohodek prireditve je nad 500 K. Vzgladni požrtvovalnosti gosпода pevovodje in vrlega pevskega zbora čast in zahvala!

Resnič na ljubo. Zadnjič smo priobčili iz Gorice nam poslani dopis o šolstvu pri goriških uršulinkah. Iz Gorice se nam sedaj pojasnuje, da se ondi še nikdar ni negovalo slovenskega jezika. Pač pa so pretečeni mesec goriške slovenske matere vložile pri c. kr. okr. glavarstvu prošnjo za otvoritev slovenske šole. Upati je, da se z otvoritvijo te šole ustreže upravičenim zahtevam tržaških Slovencev.

Odškodninski proces proti Lloyduradi potopljene ladje »Baron Gautsch« dobiva vedno večji obseg. Oglasilo in pridružilo se je šest novih oseb, ki zahtevajo odškodnino. Stvar tožiteljev vneta zastopa odvetnik dr. Mandel kot namestnik dr. Shapire. Podali so se novi dokazi o krivdi »Gautscheve« posadke. Kapitan Winter je bil n. pr. odklonil pilota, ki naj bi bil vodil ladjo skozi nevarni pas, ko se je nesreča pripetila, so mornarji potnikom trgali iz rok rešilne pasove. Lloydov zastopnik dr. Martinolich zanika vsako krivdo družbe in vstraja na tem, da je družba v smislu zakona zadostila vsem dolžnostim prepustivši prizadetim ladjo in blago, kjer in kakor je. Rzsodbe prve instance ni pričakovati pred novim letom 1917.

Istrski učitelji in vojna doklada. V imenu istrskega učiteljstva sta se te dni oglašila pri deželni upravni komisiji v Poreču učitelja Venturini in Zorzenon ter prosila, naj se iz ozira na težki položaj učiteljstva čim preje nakaže že dovoljena vojna doklada. Dvorni svetnik Lasciac je izjavil, da ima zadevne spise že od 19. maja t. l. v rokah c. kr. deželni šolski svet, da nakaže sklenjeno doklado, ki teče od 1. januarja t. l. Obljubil je stvar nemudoma urgirati.

Dinamitno kapico je našel in jo preiskaval 15letni Emil Jurjevič pri S. M. Magdaleni pri Trstu. Kapica je eksplodirala in ožgala nepredvidnega fanta po obrazu, prsih in rokah. Spravili so ga v tržaško bolnišnico.

Riba ga je ugriznila v nogo. 29letnega Jakoba Aite v Trstu je pri ribarjenju ugriznil v nogo riba »pajek«. Iskati je moral pomoči na rešilni postaji.

— **Iz ruskega ujetništva** se je oglasil Ivan Kragelj iz Tolmina. Piše, da nima od doma nobenih vesti.

Nov davčni urad se ustanovi v Trstu na Trgu evangelijske cerkve št. 2, I. nadstropje. Poslovati začne s 1. julijem tekočega leta.

Državni uradniki v Trstu so bili te dni v deputaciji na namestništvu, kjer so prosili za 30odstotno vojno doklado za vse državne uradnike, poduradnike, sluga in delavce v Trstu in okolici. Dvorni svetnik dr. Glanz, ki je namesto odsotnega namestnika sprejel deputacijo, je izjavil, da so se že uvedli koraki za zboljšanje položaja državnega uradništva in drugih uslužbencev na Tržaškem, ki v neposredni bližini bojišča požrtvovalno vrše svoje dolžnosti. Zagotovil je vso pomoč namestništva, da se kolikor le mogoče izpolnijo opravičene zahteve uradništva.

Kot zamenjani invalidi so dospeli te dni iz Rusije na Dunaj: Stabile Rigio iz Ogleja, Castellani Giacomo iz Cranglia v Furlaniji in Andrej Golob iz Bukovega z goriškim okrajem.

Iz ruskega ujetništva se je te dni oglasil po enem letu odsotnosti Fran Babuder, mizar iz Zgornje Kjarbole v Trstu. Prav lepo pozdravlja svojih pet bratov, svoje sorodnike in znance ter jim sporoča, da je zdrav in zadovoljen. Sedanjí njegov naslov je: Fran Babuder, Wiedovka, Rostow a/Dohn, Rusija.

Ljubljanske novice.

Ij Tiha patriotična slavnost. Dne 24. junija t. l. je prejelo 43 učenk osemrazredne dekliske šole na Vrtači prvo sv. obhajilo, katero so nedolžni otroci-obhajanci na željo preč. g. kateheta o. Regalata Čebul darovali v blagor slavni nepremagljivi soški armadi V. in njenemu dičnemu in hramu poveljniku-junaku eksc. generalnemu polkovniku Svetozaru Borojevič pl. Bojna. Veliko veselje je zavladalo v srcih dobrih otrok, ko jim je že po preteku dveh dni prebral katehet lastnoročno pisan odgovor, v katerem se je visoki dostojanstvenik na najiskrenejši način osebno zahvalil za ta nežni izraz velike pozornosti in ljubezni ljubljene mladine do slavnih braniteljev šolske domovine. Naj bi ta pojav ljubezni, ki je mogočni in prepotrebni vir nebeškega blagoslova za naše junake na bojnem polju in obenem zelo dobro sredstvo vzgoje za zavestno ljubezen do skupne nam zlate domovine, habsburške monarhije, imel še mnogo posnemovalcev.

Ij Poroči se v četrtek 6. t. m. g. Ivan L. a z a r, deželni zadržni adjunkt z gospodično Metko Mencinger z Jesenice, Bilo srečno!

Ij V poročilu o obnem zboru ljudske kuhinje se je vrnila pomota. Za namestnico kuhinjske predstojnice namreč ni bila izvoljena gđ. K a č a r, marveč gospa H u b a d o v a.

Ij Krušne in sladkorne karte. Krušne in sladkorne komisije bodo za 64. in 65. krušni teden, to je za dobo od 9. do vstetega 22. julija 1916 in pa za V. sladkorni mesec, to je za čas od 9. julija do vstetega 5. avgusta poslovale v petek, dne 7. julija 1916, od osmih zjutraj do ene popoldne in v soboto, dne 8. julija 1916, od osmih zjutraj do dvanajstih opoldne. V petek se bodo dajale običajne krušne, v soboto pa običajne sladkorne karte. Ta dva dneva se bodo pa poleg tega uveljavile tudi enkratne sezone sladkorne dodatne karte za vkuhanje sadja, in sicer tako, da bodo prvi dan dobivali oni, ki bodo to izrecno zahtevali, golice za izjavo, drugi dan pa karte same, če prinese s seboj izpolnjene in podpisane izjave, kjer namesto prisege potrdi, da nimajo nič sladkornih zalog, dalje, da bodo na te karte kupljeni sladkor, ki se dobiva le v grudah, ne pa v kockah, porabljali edino za vkuhanje sadja, in pa da so jim znane kaznjive posledice nepravilnega ravnanja s kartami. Karte te vrste se bodo dajale samo lastnikom (lastnicam) resničnih gospodinjstev, in sicer pri treh osebah glaseče se na 4 kg, pri štirih na 5 kg, pri petih in več osebah na 6 kg sladkorja. Te karte so le enkratne in neprenosne.

Ij Dolžnost naznanila. Obrtniki in trgovci se opozarjajo, da je rok dolžnosti naznanila za dušik vsebujoče snovi dne 8. t. m. Naznanilo je podati po stanju z dne 30. junija. Tudi za kovine je rok dolžnosti naznanila dne 8. t. m.

Ij Oddaja moke pri mestni aprovizaciji. Za dobavo moke pri mestni aprovizaciji naj se zglase: v sredo dne 5. t. m. trgovci iz Ljubljane, v četrtek dne 6. t. m. peki in mokaži, v petek dne 7. t. m. pa okoliški trgovci, vselej ob 7. uri zjutraj na mestnem magistratu, prejšnja Galletova hiša, I. nadstropje, mestna posvetovalnica.

Ij Naznanilo o pričetku novega šolskega leta 1916/17. na uršulinskih dekliških šolah v Ljubljani. Na uršulinske učiteljice, notranji petrazredni ljudski šoli (vadnici) in trirazredni meščanski šoli, na vnanji petrazredni ljudski in trirazredni meščanski šoli in otroškem vrtcu se prične šolsko leto 1916/17 dne 20. septembra 1916 s slovesno sv. mašo v čast Sv. Duhu. Vzporedno izkušnje v različne razrede se vrše dne 15. in 16. septembra. V vse gori imenovane šole se bodo sprejemale v prvi vrsti one učenke, ki so že obiskovale tukajšnje šole. Dnevi vpisovanja se bodo pravočasno naznanili. — Predstojništvo uršulinskega samostana.

Ij Tatvina na pokopališču. Na pokopališču pri sv. Križu je bil dne 28. junija z grobišča dr. Karla viteza Bleiweisa-Trsteniškega ukraden par popolnoma novih cvetličnih vaz. Vazi sta približno 35 cm visoki, popolnoma enaki, imata obliko v sredi izbočenega navzgoraj ožjega vrča brez ročaja ter kažeta na slemenu polju vdolane živo vijoličaste cvetke. Za onega, ki poda bodisi c. kr. policijskemu ravnatelstvu bodisi prizadeti rodbini, na Kongresnem trgu št. 15, podatke, ki omogočijo zasačiti storilca, določila se je nagrada 15 K.

Ij Osebna vest. Tukajšnji pastor protestantske občine dr. Otmar Hegemann je odšel kot vojni kurat v vojno službovanje v Maribor.

Ij Izgubljene prejemnice za sladkor in kavo! V zadnjem času se je pripetilo več slučajev, da so obrtniki, ki so dobili pri mestnem magistratu sladkorne prejemnice, iste izgubili in da so prišli potem k isti oblasti nazaj s prošnjo, naj se jim izdajo za izgubljene prejemnice nove. Prizadete stranke se kar najstrožje opozarjajo, da ne bodo izdajali mestni magistrat v slučaju izgube sladkornih (in pozneje tudi kavinih) prejemnic pod nobenim pogojem duplikatov, to pa radi eventualne zlorabe prejemnic.

Ij Dolžnost naznanila kave. Zaznalo se je, da nekateri trgovci in obrtniki še niso prišli po tiskovine za naznanilo kave in je sploh niso priglasili. Prizadeti se opozarjajo, da je danes v torek dne 4. t. m. določen zadnji dan za to, in kdor še svoje dolžnosti ni storil, naj to nemudoma opravi. Pripominja se, da bo dal mestni magistrat po svojih organih pri onih, ki se dolžnosti naznanila niso odzvali, pregledati in imajo krivci pričakovati najstrožjega kazenskega postopanja, poleg tega se jim bi pa lahko odvzela tudi obrtna pravica.

Ij Uradne ure za stranke pri tukajšnjem »Hranilnem in posojilnem konsorcijsu prvega splošnega uradniškega društva Avstro-Ogrske« od 1. julija t. l. dalje do preklica vsak torek in petek od pol 3. do pol 4. ure popoldne.

Razbita italijanska utrdba Campomolon.

Ij Umrli so v Ljubljani: Fran Emil Hočvar, rejenc, 6 tednov. — Uršula Sossich, zasebnica, 74 let. — Valentin Žagar, rejček, 5 tednov. — Jernej Šteh, delavec-hiralec, 74 let.

Ij Enkratne sladkorne dodatne izkaznice za vkuhanje sadja. Vsled ukaza c. kr. trgov. ministrstva uveljavljajo se za poletno dobo enkratne dodatne sladkorne izkaznice za vkuhanje sadja. Te izkaznice se glase na 4 kg sladkorja za gospodinjstvo do 3 oseb; na 5 kg za gospodinjstvo 4 oseb; na 6 kg za gospodinjstvo 5 ali več oseb. Vsaka stranka, ki bo hotela takšno izkaznico dobiti, bo morala v ta namen podpisati namesto prisege posebno obvezno izjavo, v kateri bo potrdila, da v svojem gospodinjstvu nima več sladkorne zaloge kot ono, ki jo upravičuje za prejemanje navadnih sladkornih kart, dalje, da bo na ta način pridobljeni sladkor porabila le za vkuhanje sadja. Prestopki se ravno tako kaznujejo kot pri nedovoljivem ravnanju z navadnimi sladkornimi izkaznicami. Tudi sladkorne izkaznice te vrste so neprenosne. Nanje pa se dobiva samo sladkor v grudah in ne v kockah. Golice se bodo dobivale pri vseh komisijah dne 7. oziroma dne 8. julija t. l.

Ij Gremilj trgovcev v Ljubljani naznanja: C. kr. deželna vlada za Kranjsko je z ozirom na določila min. naredbe z dne 18. junija 1916, št. 186 drž. zak. o ureditvi prometa s kavo z razpisom z dne 21. junija 1916, št. 19.767 odredila, da smejo v Ljubljani trgovci oddajati kavo le proti izkazu veljavne krušne karte in na jedno karto ne več, kakor 1/2 kg. To velja od današnjega dneva naprej toliko časa, da se bodo izdale posebne karte za kavo.

Ij Denar izgubil. Od Zalaznika do Sv. Kristofa se je izgubila denarnica z 80 kronami in nekaj drobiža. Pošten najditelj se prosi, da prinese isto proti nagradi v upravo našega lista.

Ij Izgubil je 8. junija nek vojak v vlaku med postajama Ilirska Bistrica-St. Peter na Krasi rujavo kartonsko škaflo, v kateri se je nahajala vojaška bluza, čepica, nekaj perila in druge drobnarije. Čepica je zaznamovana s črkama D. S. Ako bi kateri izmed takratnih sopotnikov našel dotično škaflo, se lepo prosi, da jo izroči oziroma pošlje proti nagradi 5 K in povrnitvi stroškov na upravo našega lista. (3)

Razne novice.

Angleška rasa o Nemčiji in Avstriji. »Münchener Neueste Nachrichten« poročajo iz Amsterdam: »Times« hočejo vedeti iz Budimpešte, da se je nemški kancler začel pogajati z avstrijskim poslanikom v Berlinu, da obe državi skleneta tajno pogodbo, v kateri se medsebojno vežeta za 25 let za enotno postopanje v vojaških in zunanjih zadevah. Monakovski list izve na merodajnem mestu, da vest ni pravilna.

— Švica ima tudi veliko pomanjkanje živil, zato misli zvezni svet uvesti dikturo za živila po nemškem zgledu.

Za predsednika »Živnostenske banke« je izvoljen dosednji prvi podpredsednik dr. Friderik Jahn.

Umrli je na Reki zdravnik dr. Anton Friderik Adelsfeld, star 37 let.

Nemški dnevnik v Bolgariji. V Sofiji je prišel izhajati dnevnik »Bulgarsche Handelszeitung« in sicer v nemškem in bolgarskem jeziku.

Živalski vrt za sedanje svetovne vojske. Slednji družinski oče ima v sedanjih časih velike skrbi za preživljanje svojcev. Ali prav gigantske morajo biti skrbi hranitelja živalske družine v zoologijskih vrtih, kakor piše o tem zanimivo »Berl. Tgbl.« V Berlinskem živalskem vrtu je 8000 glav in vrhu tega glav različnega »apetita«, različnih navad, pri katerih se mora vztrajati do konca. Živalim se ne da dopovedati, da te in one reči ni dobiti. Takemu mesojedu, levu ali tigru, ni mogoče reči: »Dragi moj, uvedli smo dva brezmesna dneva v tednu, blagovoli se nasititi z morsko ribo.« Tudi velikanskim kačam je treba dajati domače zajce, ne pa morebiti zelenjave. Živali ne morejo prenesti druge hrane kakor svoje. V tem oziru je človek daleko ubogljivejši. Lahko si torej mislimo, kakšne skrbi dela hranitelj živali njih prehrana, da bi ne poginile, ampak da bi bile lepe in zdrave. V berlinskem živalskem vrtu se hrani in krmi dosti z nadomestili. Tako dobivajo levi namesto navadnega konjskega mesa odpadke iz tvornic za konzerve, vegetarijanske živali dobivajo namesto ovsu raznovrstne koreninice. Nihče bi ne bil mislil, da se veličastna dama žirafa zadovoljuje s kuhano zelenjavo. Seveda niso živali pri taki hrani lepe in zdrave, kakršne so bile pred vojsko. Tigru in levu se lahko od daleč preštejejo rebra, slon zre predse nekako melanholično in resignirano — v današnjih dneh mu občinstvo ne nosi sladkorja, kruha in drugih takih in enakih reči. Pa tudi opice kruto čutijo to negalantnost občinstva. Preje so dobivale orehov, piškotov, banane in dr., česar človek danes sam pogreša. Premembo hrane niso prenesli v berlinskem živalskem vrtu tulnji in morski medvedje. Tudi pet kazuvarjev je odšlo na oni svet, ali splošno je malo živali poginilo. Prememba hrane vpliva tudi na ploditev živali, ki je mnogo slabša in mladiči so slabiči, ki največkrat poginejo. Mnogo več nego živalski vrt je trpel vsled vojske akvarij. Tu ni mogoče rabiti nadomestilne hrane. Tako so n. pr. poginili vsi kameleoni, skoraj vse kače in drugi prebivalci peščenih puščav so plačali vojsko s svojim življenjem. Od enajstih velikih kač so samo še tri žive. Akvarij se je pomnožil z pošiljatkami raznih kač, želv in druge golazni iz ruskih močvirij, žab iz Flandrije itd.

Znamenita žena. V Toulousu je umrla znamenita znanstvena pisateljica gospa Dieulafoy, rojena Magrejeva, v starosti 65 let. V začetku vojske je spremlila svojega soproga, ki je bil imenovan za zbornega načelnika inženirstva in je bil prideljen vojski v Maroku. Tam ji pa ni ugajalo in ko se je že bolna vrnila domov, ni prebolela bolezni. Umrla je v Toulousu. Njena smrt spominja na začetek njenega znanstvenega delovanja, zakaj ta pogumna žena se je udeležila že vojske l. 1870. Uprav tedaj, ko se je vnela francosko-nemška vojska, se je poročila z inženirjem Marcelom Dieulafoyem. Mladi mož je bil imenovan za poročnika pri pionirjih in je odkorakal na bojno polje. Mlada njegova žena se ni dala pregovoriti, da bi ostala doma sama in ji je bilo naposled dovoljeno, da je šla z njim vred na vojsko. Po vojski sta se oba, mož in žena, posvetila starinskemu raziskovanju. Napotila sta se v zapadno Azijo in začela izkopavati zgodovinske predmete. Največ sta izkopala v Suzi, ki je bila počeni s Cirovom zimsko prestolnico perzijskih kraljev. Pri tem je gospa Dieulafojeva sama odkrila palačo kralja Darija I. in pa palačo kralja Artakserksa II. Našla je v njih celo vrsto barvastih predmetov iz likanih opek, iz katerih je bila seznanjena cela nova ustvarjajoča tehnika. Vsak izmed njiju je izdajal celo svojo vrsto znanstvenih knjig, ki so se medsebojno izpopolnjevale. Na njenih znanstvenih potih po Aziji so pogumno zeno divji rodovi večkrat ogrožali, vsled česar se je videla prisiljena nositi moško obleko. To navado je pozneje obdržala tudi v Parizu, kar ji je bilo uradno dovoljeno. Za nekatere svoje knjige je dobila gospa Dieulafoy nagrado francoske akademije. V zbirkah v Louvru je ena dvorana imenovana po njenem imenu.

Bogastvo Evrope pred vojsko. Kakor se da posneti po »Dictionary of Statistice« je znašalo bogastvo evropskih dežel, ležeče v mrtvem in živem kapitalu, koncem XIX. veka v naših denarjih 1175 milijard kron; od tega je pripadalo na Anglijo 295 milijard, na Francijo 247 milijard, na Nemčijo 201, Rusijo 160, Avstrijo 103, Italijo 79, Belgijo 25, Nizozemsko 22 milijard. Po prebivalstvu je pripadlo po tej angleški statistiki na 1 prebivalca v Angliji 5920 K, v Franciji 5200 K, v Nizozemski 3680 K, v Belgiji in Nemčiji 3120 K, v Avstriji in Italiji 2000 K, a v Rusiji samo 1200 K.

— Bodočnost francoskega plemena. Francoske sociologe je jelo jako mučiti vprašanje bodočnosti njih plemena. »Kdo bo obdelaval sveto francosko zemljo, ko se povrnejo njeni srečni branitelji,« vprašuje v »Echo de Paris« René Bazi. »Vsi ne bodo prišli nazaj, in treba bo dobiti novih moči, da ne bo zemlja neobdelana ležala.« Francoski časnikar zmajeva z glavo nad možnostjo namestitve barvastih Francozov iz naselbin in Kitajcev. »Nisem nasprotnik Maročanov, ne Azijcev, tudi vem, da je Kitajec priden človek, ali — na Kitajskem! Ne spadajo k naši narodni družini, pa tudi niso z nami združeni. Meni se vse tako zdi, da se pozablja, da gre za našo pleme. Med vsemi narodi, katere bi Francoz v svoji skrbi za bodočnost svojega plemena še najraje videl, če bi šlo za to, zmešati njih kri s francosko krvjo, so Poljaki. Poljska nam da ljudi, ki bodo obljubili naše vasi in potomci emigrantov bodo jako podobni našim. Ostanimo med Evropejci in kristjani in ustvarimo zdrav temelj bodočnosti francoskega naroda.«

Uradni izkazi izgub.

Izgube 17. pešpolka.
(Uradno.)

Ujeti: Tit. narednik Adamič Anton, 2. s., Komplje; tjt. poddesetnik Bantič Mihael, 4. s., Kranj; inf. Boštjančič Ivan, 6. s., Videm; inf. Brežar Alojzij, 1. s., Novomesto; inf. Brežič Karel, 11. s., Horjul; inf. Čiuhra Ferdinand, 7. s., Dobrova; inf. Flajnik Ivan, 5. s., Vinica; rez. Gorenčič Feliks, 2. s., Novomesto; desetnik Höglar Rihar, 6. s., Kočevje; inf. Horvat Franc, 11. s., Ambrus; inf. Huč Franc, 9. s., Trebnje; Kosorog Stefan Franc, 1. s., Sodražica; enol. prost. Kosek Miroslav, 16. s., Lipnica; inf. Kotar Maks, 2. s., Novomesto; inf. Kovarčič Anton, 8. s., Novomesto; inf. Križaj Egd., 1. s., Zgorjna Šiška; rez. Krnic Anton, 5. s., Šmarjeta; inf. Kropf Andrej, 2. s., Kočevje; inf. Lah Franc, 1. s., Novomesto; inf. Lavriha Vincenc, 3. s., Trebnje; rez. Legan Josip, 2. s., Novomesto; inf. Lukančič Josip, 12. s., Litija; inf. Lužan Ivan, 2. s., Novomesto; rez. Mrhar Franc, 2. s., Ribnica; rez. Ogrinc Franc, 2. s., Velike Lašče; inf. Okrogar Anton, 7. s., Šmartno; inf. Osredkar Ivan, 4. s., Polhov Gradec; rez. Perkaž Anton, 2. s., Turjak; inf. Pilmer Martin, 5. s., Fara; inf. Povhe Franc, 6. s., Krško; inf. Purkart Franc, 6. s., Rob; inf. Radelj Alojzij, 3. s., Trebnje; inf. Rupe Martin, 4. s., Banjaluka, (Dalje prihodnjič.)

Avstrijske čete z maskami proti ruskim strubenim plinom.

Naročajte „Slovenca.“

Casement.

Amsterdam, 3. julija. Po zanesljivih poročilih iz Londona sir Rogerja Casementa ne bodo usmrtili.

Dan sv. Rešnjega Telesa v Gorici.

S svinčeno težo tlači junijska vročina našega duha, ki je nehal ustvarjati načrte in se odpovedal radostnemu pričakovanju, zato da se že izpočetka ogne prevari, ki pride na fronti tako rada v goste. Le stari prijatelj koledar nas od časa do časa predrami, ko nam prinese dan poln lepih, veselih spominov. Takrat se prebudimo kakor iz zlega sna in zremo davno znane dogodke kot popolnoma nove in se jih veselimo prav po otroško. Tako je bilo na dan Sv. Rešnjega Telesa. Zlobni Lah nam je iz zrakoplovov po listkih naznanil marsikatero laž, po katerih bi bila morala postati naša ljuba Gorica že 18. junija pravcati štedilnik in mi prave pečenke v njem.

Zle napovedbe so izostale in v najlepšem miru se je približal prelepi praznik. Že dva dni prej se je ogrnila stolna cerkev v praznično odelo. Mogočne zastave so se vrstile ob klopih, veličasten baldahin nad glavnim oltarjem je spuščal v bogatih gubah temnordeče ozadje kakor nekdanj v dobi miru, in oltar, oživiljen z rastočim cvetjem, je nudil slikovito lep pogled. Vsaj za trenutek smo pozabili nadlog vojnega življenja in zrlili v nekdanje srečne dni.

Radi zrakoplovov je vojaška oblast prepovedala procesijo na prostem. Zato se je tem pristrčnejše vršila v cerkvi. Na moški in ženski strani sta bila pripravljena za evangelije po dva oltarja, vsa v cvetju in svečah. Navzoče so bile civil. in cerkvene oblasti, od mnogobrojnih goriških družb in društev pa sta se korporativno vdeležili le italijanska in slovenska Marijina društva, prve približno deset parov, druge pa nad 40 parov. Ostale družbe in društva je razkropila vojna. — Slavnost je vodil preč. g. monsignor Castelliz ob navzočnosti vse v Gorici nahajajoče se duhovščine. Občutno smo pogrešali prevzvišenega nadpastirja, a tolažila nas je misel, da je njegovo očetovsko srce z vso svojo skrbno ljubeznijo in molitvijo med nami, ki smo njegova volku Italijanu najbolj izpostavljena čreda. Tudi č. gg. bogoslovcev ni bilo. Nadomeščali so jih pred oltarjem 12 letni ministrantje, ki so kaj spretno šetali med č. duhovščino, pri nebu pa naši vrli dijaki. Skoro neverjetno, kaj ne, da imamo v Gorici še nekaj dijakov, in vendar je resnično, in prav ponosni smo na nje. Kakor čebulice se zbirajo okrog požrtvovalnega travniškega kaplana, č. g. Juga, ki z njimi ponavlja šolsko stvarilo, ter je z njihovim sodelovanjem ustvaril travniški cerkvi izvrsten pevski zbor. — Slovesnosti se je udeležilo tudi mnogo občinstva, zlasti otrok prvoobhajancev obeh narodnosti, ki so s cvetjem v roki lepo razvrščeni ob primernem nadzorovanju sledili procesiji. Marsikatero oko je bilo rošno, ko se je pomikala procesija po veličastnem hramu božjem. Zvonovi in topovi, ki so se minola leta na današnji dan spajali v en sam mogočen slavošpev, so molčali, a njih molk je predramil naša srca, da so ona tem glasnejše molila: Gospod, odpusti nam in daj nam zmagošlavne miru. Višek patriotskega nabožnega razpoloženja pa je nastopil, ko so ob koncu slovesnosti zabučale orgle cesarske pesem. Radi navzoče trojezične narodnosti so pele orgle same. Toda ljudje so kar sami od sebe priskočili orglam v svojem jeziku na pomoč in razločno je odmevala po prostranem svetišču prvokrat slovenska cesarska pesem. Ni čudo, saj so veljale vse naše molitve cesarju, vojakom in domovini. Le vedno tako! Radostni smo zapuščali svetišče. Tega dne gotovo ne pozabimo nikdar.

S Kanalskega.

V Kalu je ubil divji Lah 2 osebi pred nekim časom; v Levpi je zopet napravil škodo. (Dve uri od Soče je v zapečku iztaknil knjigo o vojski in jo opraskal, menda od jeze, ker je ondi rečeno: da dobra stvar mora naposled zmagati. Torej pravična reč in božjeroparjeva ni taka. Tudi skrat Malatascia zna tako.)

V Batah — kot znano — je žrtvoval pred davnim časom kurat Al. Cubej svoje življenje o 42. letu. Ubila ga je bomba iz zrakoplova, ko je tekel v župnišče. Vojaki so mu napravili primeren spomenik, ki pa — žal — ni končan, ker so odšli dotični pred časom. Velik udarec za preostalega očeta. — Beguncem-Kanalcem se tu ne more ustreči, ker dol nihče ne gre, razen orožnikov in voja-

kov. Polje je obdelano v hribih, tudi na izpostavljenem Vrhcu, ob vodi pač neobdelano. V Kanalu je nekaj pogorelo, v Deski precej porušeno.

Vojska tudi v zraku! Trosili so razne oglase. Med temi znanega Massaryka oklic in dveh tovarišev. Njegovo ime pove dosti. Drugi oglaš je bil pred binokli: (slabo) slovenski in laški, namenjen vojakom. Tam so povedali polentariji, da bodo gotovo zmagali. (Njih socialistični list pa je pisal javno te dni: Če laška vlada še nadaljuje vojno, je to — blaznost!) V tem oklicu imenujejo vojsko »klanje — vera carneficina«. Bezobraznik je pozabil povedati, kdo je začel vojsko ob tej meji — v imenu »avite culture«, ki je baje zavidnosti vredna (invidiabile — Luzzato, morda bolje »del diavolo«). »Niti enega metra sveta bi mu ne dal; Beneško naj bi se mu vzelo!« je dejal južni Tirolec v maju 1915.

Na raznih krajih je napravilo vojaštvo ceste, vodovode, vodnjake itd. Tako n. pr. na Veterniku, v Kalu, v Batah, Ravnih, Dragovicah, kar bo velikega pomena za ljudstvo. Še marsikaj bi trebalo tu; pa zdaj niso časi za to...

No, naše kraje bodo boljše poznali v bodoče. Naj se pa nauče jih pravilno pisati. Poudarjam zopet: narod je stvaritelj krajnih imen, in ne birokrati in pisalci, ki so napravili n. pr. iz dveh Logov enega za »Srednji Log« (kar je nekaj čudnega, kot oni, ki je dejal, da ga boli tretji — predzadnji zob). — Oger je vprašal: »Ali je ta reka Isonzo?« — »Ne, Soča.« — »No, to pa mora biti kak velik dotok Isonzo.« In hotel je kar preko — k Lahom. (Gozd »Stimarico« je imenoval Lah Staro Marince.) V »Novo vjekih izumih« iz l. 1910, str. 245 piše Hrvat, da se bodo napravile električne centrale, n. pr. na Isonzu s 20.000 konjskimi močmi. Tako bi se pač ne smelo pisati pri nas. Če se pa pokažejo nelepe oblike v narečju, je treba temu zabraniti pot v javnosti; n. pr. vas Loga, ko je jedino pravo: Logi, Logje.

Imel sem v roki zemljevid, ki ga je mislila izdati Matica in ta je bil bolje urejen glede imen.

»Gospod! pomagaj nam v nezgodi! Sovražnikom razbij obraz! Pomoč naj Tvoja reši nas, Tvoj blagoslov nam večni bodi!« (Iv. Vesel, Psal. 3.)

Borba v zraku.

Z goriškega bojišča piše vojak A. L.: Dragi stariši! Danes sem imel priliko opazovati, kako so naši izstrelili laški vodilni zrakoplov. Jaz se vzbudim okrog 5. ure zjutraj. Zbudilo me je grmenje; okna so kar žvenketala. Pogledam skozi okno in zapazim zrakoplov. Prvi hip sem se kar ustrašil, ker nisem vedel, kaj je to. Zrakoplov je vse nekaj drugega, kakor aeroplan. Zrakoplov je kakor velikanška ladja na morju. Dolžine je imel kakih 80 m, potem si morete misliti, kakšna zverina je to. Naši so lepo streljali nanj iz topov. Videl sem, kako ga je zadela šrapnela ravno na sredo, a ni se mu zgodilo nič. Jaz kar nisem mogel misliti, da je to resnični zrakoplov. Naši aeroplani so se brž dvignili, streljali s strojnimi puškami, a vse ni nič izdalo. Iz zrakoplova so izpuščali rakete, zakaj, ne vem, kaj naj to pomeni. Trajalo je to kake četrt ure. Pokalo je pa tako, da je bilo groza. Niso mu mogli priti do živega. Jaz sem že žalostno gledal za njim, da jim bo ušel; imel je le še kakih pet minut in bil bi jo pobrisal čez mejo. Kar naenkrat se v zraku zablisi, en velikanški dim in velik plamen iz dima in bil je spodaj. Zgoraj je popolnoma in z njim pet oseb. Naenkrat se je zaslislalo: »Bravo, bravo!« Kaj tacega nisem še videl v življenju; sploh se kaj tacega ne vidi vsaki dan. To je redek slučaj. In naši urni aeroplani, kako so ga obkoljevali, toliko časa, da se jim je moral umakniti tja, da je prišel našim na strel. Videl sem ga še, kako se je obrnil, da bi se umaknil našim napadnim aeroplanom. In takoj, ko je pokazal svojo širšo stran, že so ga zadeli. Bila je res imenitna borba v zraku! In hvalevredni naši topovi; kajti streljali so tako izborna, da je bilo veselje gledati. Potem je seveda utihnila cela fronta, vse je gledalo samo na zrakoplov, kako se je potapljaj v velikanškem plamenu in dimu. To so morali Italijani srdito gledati sem, ker so jim naši preprečili vse nakane. Mi smo že kar vedeli, da se bodo hoteli maščevati in da pride cela tropa aeroplanov. In res! Uro nato so že ležli vsi skupaj od različnih strani. Vnela se je borba v zraku, kar je seveda nevarno za nas od spodaj, ker vedno kroglje dežujejo. Naši so dobro merili in kmalu bi bila artiljerija še en zrakoplov prevrnila, kajti začel se je spuščati takoj polagoma doli in odjadril domov. Danes je že celi dan bitka, pa samo v zraku, v fronti je mirno, ker vse gleda v zrak, ker to je veležanimivo. Aeroplani sami med seboj se itak vsaki dan

drug drugega nadlegujejo, a tako kot danes, že dolgo ne. In vse te bitke so direktno nad nami, da od vseh strani padajo kroglice sem in tja in je vsled tega zelo nevarno.

Kadar bo še kaj zanimivosti, Vam takoj še kaj sporočim. Srčen pozdrav Vaš sin — A. L.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI priporoča sledeče knjige:

Vrhovec, *Die wohlöbliche landesfürstliche Hauptstadt Laibach*. Cena 2 K 50 vin.

Ta knjiga, ki nudi velik del kulturne zgodovine mesta Ljubljane in istočasno cele Kranjske dežele, je za tujca in domačina silno zanimiva. Posebno v današnjih dneh je postala knjiga aktualna, saj nudijo tudi sedanjim časi ogromne snovi za nadaljevanje te knjige. Aktualna je pa knjiga tudi zato, ker čutimo vsak dan več potrebe seznaniti se z zgodovino našega mesta in cele dežele, da moremo odgovoriti tujcem in posebno tujim vojakom, ki prihajajo k nam in kateri kažejo mnogo zanimanja za naše kraje, šege in navade in za naše zgodovine. Katoliška Bukvarna ima v zalogi še nekaj izvodov te knjige.

Od istega pisatelja je na razpolago tudi še knjiga: *Die Pest in Laibach*. Nach Archivalien des Laibacher Stadtarchives. Cena 60 vin.

Gottes Herrlichkeit und des Himmels ewige Freud. Ein Buch des Trostes und der Freude von Msgr. Dr. Robert Klimsch, Dechant und Stadtpfarrer in Wolfsberg. Mit kirchlicher Druckgenehmigung und zehn Kunstbeilagen, gr. 8. (VIII, 600 Seiten), broš. 12 K, v eleg. orig. platnu 15 K, s poštnino 60 vin. več.

Gladder-Haggeney S. J. In der Schule des Evangeliums. Betrachtungen für Priester. 3. zvezek: Das Volk mit starrem Nacken. Cena 3 K, vezano 3 K 90 vin, s poštnino 30 vin. več.

Hickmanns, Geographisch-statistischer Universal-Taschen-Atlas. Cena 5 K, s poštnino 50 vin. več.

Maier, Weg zum Glück oder die Kunst das Leben zu verlängern. Volks- und Handbuch der giftfreien Naturheilmethoden zur Erhaltung von Gesundheit und Leben bis ins hohe Alter. Cena 3 K 75 vin., s poštnino 30 v. več.

Meyer, Die Psalmen, des Priesters Betrachtungsbuch. — Betrachtungen über den buchstäblichen und geistigen Sinn der Psalmen für Priester. Cena 4 K 50 vin., vezano 6 K, s poštnino 50 v. več.

Raah, Der Gymnasialist. Freudenworte an unsere Studenten. Cena 2 K 40 vin., s poštnino 30 vin. več.

156cm

stanovanje

za avgust 1916 do 1. avgusta 1917, trimesečna odpoved 1. maja 1917, ena ali dve sobi, kuhinja, drvarnica. — Ponudbe na Davorin Judič, Ljubljana, Korytkova ulica 18.

Prodajalka

večja špecerijske stroke, želi premeniti službo. Naslov pove uprava tega lista pod števil. 1568.

Stanovanje

obstoječe iz 2 do 3 sob, kuhinje, karbineta za sluškinjo, kopalnice in priteklin se 1566 za avgustov termin v novi hiši ali villi. Prijazne ponudbe na P. B. Erjavčeva cesta 12.

Lep lokal

v katerem je bila že več let trgovina z železnino, se radi odpotovanja odda za avgust. Z lokalom je združeno tudi stanovanje. Poizve se: Karlovska cesta 8.

POSTENO DEKLE

20 let staro, ki je vajeno trgovine, pa bi se rado še nadalje izučilo, išče službo v kako trgovino na deželo. Prijave pod šifro: »Posteno deklet«.

Učenca

poštenih staršev sprejme svečarna in lectarna Josipina Sink v Kranju. 1434

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima poleg mašnih vin tudi izvrstnega namiznega belega vina večjo zalogo po 135 kron hektar loco klet, in dober po 150 K. Kdor želi kupiti večjo množino, naj pride pokušati v Vipavo. — Načelstvo.

500 K

1431

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekem 3 dnis korenino, brez bolečin ne odpravi

Cena lončku z jamstvenim pismom K 1-50, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 5-50, 6 lončkov K 5-50. Stotine zahvalnic in priporočil. Potenje nog in rok odpravi Ita-prašek. Cena K 1-50, 3 škatlje K 3-50. Kameny Kaschau (Kassa) L, poštni predal 12/844 Ogrsko.

Glasovirje, pianine, Phonola, električne glasovirje, Orchestrione i. t. d.

S. KMETETZ

Ljubljana Kolodvorska ul. 26.

Milan Bikić Bojzika Bikić roj. Munih poročena

1562

Sv. Lucija-Sisak, dne 2. julija 1916.

Najnovejše bluže za dame

Mestni trg št. 10

A. & E. Skabernè